

UNICREDIT BANK A.D., BANJA LUKA

**Finansijski izvještaji
za godinu koja je završila
31. decembra 2014. godine i
Izvještaj nezavisnog revizora**

Sadržaj	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora Nadzornom odboru i akcionarima UniCredit Bank a.d., Banja Luka	1
Izveštaj o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	2
Izveštaj o finansijskom položaju	3
Izveštaj o promjenama u kapitalu	4
Izveštaj o novčanim tokovima	5
Napomene uz finansijske izvještaje	6 - 66

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Nadzornom odboru i akcionarima Unicredit Bank a.d., Banja Luka

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja (strana 2 do 66) UniCredit Bank a.d., Banja Luka (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2014. godine, i odgovarajući izvještaj o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu, i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima za finansijsko izvještavanje, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijski položaj UniCredit Bank a.d., Banja Luka na dan 31. decembra 2014. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i promjene u novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima za finansijsko izvještavanje.

Deloitte d.o.o.,
Banja Luka

6. februar 2015. godine

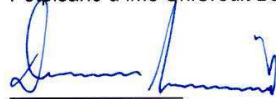
UNICREDIT BANK A.D., BANJA LUKA
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2014.

IZVJEŠTAJ O DOBITKU ILI GUBITKU I OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

	Napomene	Za godinu koja se završava 31. decembra	
		2014. '000 BAM	2013. '000 BAM
Prihodi od kamata	6	57.514	54.624
Rashodi od kamata	7	(13.797)	(11.085)
Neto prihodi od kamata		43.717	43.539
Prihodi od naknada i provizija	8	13.835	12.549
Rashodi od naknada i provizija	9	(1.659)	(1.650)
Neto prihodi od naknada i provizija		12.176	10.899
Prihodi od dividendi i učešća u kapitalu	10	7	13
Neto dobiti od kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza	11	1.370	1.370
Ukupni operativni prihodi		57.270	55.821
Troškovi zaposlenih	12	(13.953)	(13.437)
Troškovi amortizacije	22,23	(3.695)	(4.525)
Ostali troškovi	13	(10.970)	(10.897)
Ukupno operativni troškovi		(28.618)	(28.859)
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja		28.652	26.962
Neto gubici od umanjenja vrijednosti i rezervisanja za kreditne rizike	14	(8.191)	(7.960)
Rezervisanje za rizike i troškove	15	(619)	(572)
(Gubici)/Dobici od investiranja	22	(213)	42
Dobit prije oporezivanja		19.629	18.472
Porez na dobit	16	(1.927)	(1.655)
Dobit za godinu		17.702	16.817
Ostala sveobuhvatna dobit, neto od poreza na dobit			
<i>Stavke koje mogu biti naknadno reklasifikovane u dobitke ili gubitke:</i>			
- Gubici od finansijske imovine raspoložive za prodaju		(252)	(343)
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		17.450	16.474
Obična i razrijeđena zarada po akciji (u BAM)	31	127,68	122,85

Ovi finansijski izvještaji su utvrđeni od strane Uprave Banke, dana 5. februara 2015. godine.

Potpisano u ime UniCredit Bank a.d., Banja Luka:

Dalibor Čubela
Direktor

Sandra Vojnović
Izvršni direktor za upravljanje finansijama

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU

		31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
	<i>Napomene</i>		
Imovina			
Novčana sredstva	17	69.883	41.412
Obavezna rezerva kod Centralne banke	18	51.174	40.975
Kredit i potraživanja od banaka	19	117.139	97.659
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	21a	127.854	69.190
Kredit i potraživanja od komitenata	20	704.956	671.932
Finansijska imovina koja se drži do dospelosti	21b	36	105
Nekretnine i oprema	22	16.391	17.049
Nematerijalna imovina	23	1.957	3.039
Ostala aktiva	24	4.244	2.575
Odložena poreska sredstva	29	88	54
Ukupno imovina		1.093.722	943.990
Obaveze			
Depoziti i krediti od banaka	25	249.758	252.028
Depoziti i krediti od komitenata	26	662.529	532.881
Ostale obaveze	27	17.097	12.416
Rezervisanja za obaveze i troškove	28	2.546	2.088
Obaveza za porez na dobit		28	264
Ukupno obaveze		931.958	799.677
Kapital i rezerve			
Akcijski kapital	30	97.055	97.055
Emisiona premija		373	373
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke		3.496	12.007
Rezerve nastale po osnovu obračuna fer vrijednosti		(667)	(415)
Zakonske rezerve		9.706	5.854
Ostale rezerve iz dobiti		8.511	-
Akumulirani dobitak		25.588	12.622
Neto dobit za godinu		17.702	16.817
Ukupno kapital i rezerve		161.764	144.313
Ukupno obaveze, kapital i rezerve		1.093.722	943.990

UNICREDIT BANK A.D. BANJA LUKA
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2014.
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
za godinu

	Akcijski kapital '000 BAM	Emisiona premija '000 BAM	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke '000 BAM	Rezerve nastale po osnovu obračuna fer vrijednosti '000 BAM	Zakonske rezerve '000 BAM	Ostale rezerve iz dobiti '000 BAM	Akumulirani dobitak '000 BAM	Neto dobit za godinu '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje na dan 1. januara 2013.	82.055	373	9.288	(72)	5.161	-	2.195	13.840	112.840
Povećanje akcijskog kapitala	15.000	-	-	-	-	-	-	-	15.000
Raspodjela dobiti	-	-	2.719	-	693	-	10.427	(13.840)	(1)
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	-	16.817	16.817
Ostala sveobuhvatna dobit									
Neto gubitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	(343)	-	-	-	-	(343)
<i>Ukupno ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	(343)	-	-	-	-	(343)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	(343)	-	-	-	16.817	16.474
Stanje na dan 31. decembra 2013.	97.055	373	12.007	(415)	5.854	-	12.622	16.817	144.313
Stanje na dan 1. januara 2014.	97.055	373	12.007	(415)	5.854	-	12.622	16.817	144.313
Raspodjela dobiti	-	-	-	-	3.852	-	12.966	(16.817)	1
Prenosi unutar rezervi	-	-	(8.511)	-	-	8.511	-	-	-
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	-	-	17.702	17.702
Ostala sveobuhvatna dobit									
Neto gubitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	(252)	-	-	-	-	(252)
<i>Ukupno ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	(252)	-	-	-	-	(252)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	(252)	-	-	25.588	17.702	17.450
Stanje na dan 31. decembra 2014.	97.055	373	3.496	(667)	9.706	8.511	25.588	17.702	161.764

Napomene na stranama od 6 do 66 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

UNICREDIT BANK A.D. BANJA LUKA
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2014.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
Za godinu

	<i>Napomene</i>	Za godinu koja se završava 31. decembra	
		2014.	2013.
		'000 BAM	'000 BAM
Novčani tok iz poslovnih aktivnosti			
Dobit prije oporezivanja		19.629	18.472
Usklađenja:			
- amortizacija	22, 23	3.695	4.525
- neto dobitak / gubitak od umanjenja vrijednosti i rezervisanja za kreditne rizike	14	8.191	7.960
- neto povećanje / smanjenje rezervisanja za obaveze i troškove	15	619	572
- neto dobitak od kursnih razlika	11	(1.370)	(1.370)
- dobici / gubici od investiranja	22	213	(42)
Promjene u poslovnoj imovini i obavezama			
Povećanje / smanjenje kredita i plasmana drugim bankama		(19.480)	38.106
Povećanje kredita komitentima		(40.043)	(70.769)
Povećanje / smanjenje obračunate kamate i ostale aktive		(1.669)	3.018
Povećanje obavezne rezerve kod Centralne banke		(10.199)	(4.121)
Smanjenje depozita banaka		(2.270)	(37.371)
Povećanje / smanjenje depozita komitenata		129.648	50.076
Povećanje / smanjenje ostalih obaveza		4.681	(12.128)
Neto priliv / odliv novca iz poslovnih aktivnosti prije oporezivanja		91.645	(3.072)
Izdaci poreza na dobit		(2.163)	(2.179)
Neto priliv / odliv novca iz poslovnih aktivnosti		89.482	(5.251)
Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti			
Kupovina nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	22, 23	(2.416)	(2.117)
Povećanje finansijske imovine raspoložive za prodaju		(58.664)	(13.462)
Smanjenje finansijske imovine koja se drži do dospeljeća		69	65
Povećanje kapitala		-	15.000
Neto priliv / odliv novca iz ulagačkih aktivnosti		(61.011)	(514)
Neto povećanje / smanjenje novca i novčanih ekvivalenata		28.471	(5.765)
Novac i ekvivalenti novca na početku godine	17	41.412	47.177
Novac i ekvivalenti novca na kraju godine	17	69.883	41.412

1. DRUŠTVO KOJE JE PREDMET IZVJEŠTAVANJA

UniCredit Bank a.d., Banja Luka („Banka“) je akcionarsko društvo registrovano sa sjedištem u Republici Srpskoj, za obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu u skladu sa propisima Republike Srpske.

Istorijat Banke vezuje se za početak prošlog vijeka, odnosno za 1911. godinu i osnivanje Novčanog zavoda koji je kasnije prerastao u Banku za trgovinu i obrt. U narednih 60 godina izvršene su brojne transformacije i promjene naziva pod kojima je Banka poslovala i to: od 1956. godine Sreska komunalna banka, od 1961. godine Komunalna banka, a od 1966. godine Kreditna banka. Reformom bankarskog sistema 1971. godine Kreditna banka je ušla u sastav Privredne banke Sarajevo kao njena filijala, a 1976. godine dobila je visok stepen samostalnosti i registrovana kao Osnovna banka. Odlukom skupštine osnivača u decembru 1989. godine Banka se izdvojila iz sistema Privredne banke Sarajevo u samostalnu banku, pod nazivom Banjalučka banka d.d. Banja Luka. Od juna 1998. godine nastavlja sa radom kao akcionarsko društvo pod nazivom Banjalučka banka a.d. Banja Luka.

U skladu sa propisima o privatizaciji državnog kapitala u Republici Srpskoj, u oktobru 2000. godine akcije državnih preduzeća u Banci prenesene su na upravljanje Ministarstvu finansija RS do okončanja procesa privatizacije državnog kapitala.

Početkom 2002. godine Vlada Republike Srpske je prodala akcije države preduzeću "Verano Motors" d.o.o. Beograd. Prva Skupština akcionara privatne Banke donijela je odluku o promjeni naziva Banjalučke banke u Nova banjalučka banka a.d. Banjaluka.

Od kraja 2002. godine akcije Banke se kotiraju na berzi. Kupovinom paketa akcija krajem 2005. godine većinski vlasnik Banke postala je Bank Austria Creditanstalt AG Vienna sa učešćem od 83,3%. Daljim kupovinama akcija i dokapitalizacijama Bank Austrija je do izvještajnog datuma povećala svoje učešće na 98,39% u ukupnom kapitalu Banke.

Sa promjenom vlasničke strukture nakon ulaska Bank Austrije, kao većinskog akcionara, Banka je postala članica HVB Grupe, a nakon promjene vlasničke strukture Bank Austria čiji je većinski vlasnik postala UniCredit Bank Milano, Banka je postala članica Uni Credit Grupe. U toku 2008.godine izvršena je promjena naziva Nove banjalučke banke a.d. Banja Luka, tako da od 1. juna 2008. godine Banka nosi naziv UniCredit Bank a.d., Banja Luka.

Na dan 31. decembra 2014. godine, Banka se sastojala od Centrale u Banjoj Luci (sa sjedištem u Ulici Marije Bursać broj 7), 32 filijale i 5 agencija (31. decembar 2013: 32 filijale i 7 agencija).

Na dan 31. decembra 2014. godine Banka je imala 442 zaposlena radnika (2013. godine: 419 zaposlenih radnika).

Poreski identifikacioni broj Banke je 4400958880009, a PDV broj je 400958880009.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje UniCredit Bank a.d., Banja Luka, i sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI").

2.2. Uticaj i primjena novih i revidiranih MSFI

Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Sljedeće izmjene postojećih standarda, izdatih od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, i tumačenja (IFRIC), izdata od Odbora za tumačenje međunarodnih računovodstvenih standarda, bile su na snazi za tekući period:

- Izmjene MSFI 10 "Konsolidovani finansijski izvještaji", MSFI 12 "Objelodanjivanja o učešću u drugim pravnim licima" i MRS 27 "Pojedinačni finansijski izvještaji" – Investirana društva (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Izmjene MRS 32 "Finansijski instrumenti: Prezentacija" – Prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine),

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.2. Uticaj i primjena novih i revidiranih MSFI (nastavak)

Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu (nastavak)

- Izmjene MRS 36 "Obezbjeđenje sredstava" – Objelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Izmjene MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmjerenje – Zamjena derivata i nastavak računovodstva hedžinga" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine), i
- IFRIC 21 "Dažbine" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2014. godine).

Usvajanje ovih izmjena postojećih standarda nije imalo za rezultat značajnije promjene računovodstvenih politika Banke.

Standardi i tumačenja koji su izdati ali koji nisu još uvijek u primjeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći novi standardi, izmjene standarda i interpretacije su bile izdate ali nisu postale efektivne:

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 14 "Regulatorni odloženi računi" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine),
- MSFI 15 "Prihodi od ugovora sa kupcima" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2017. godine),
- Izmjene MSFI 10 "Konsolidovani finansijski izvještaji" i MRS 28 "Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate" – Prodaja ili učešće u imovini između investitora i pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Izmjene MSFI 10 "Konsolidovani finansijski izvještaji", MSFI 12 "Objelodanjivanja o učešću u drugim pravnim licima" i MRS 28 "Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate" – Investirani entiteti: Primjenjivanje izuzetaka u konsolidaciji (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Izmjene MSFI 11 "Zajednički aranžmani" – računovodstvo spajanja interesa u zajedničkim poslovima (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Izmjene MRS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" – Inicijativa za objelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Izmjene MRS 16 "Nekretnine, postrojenja i oprema" i MRS 38 "Nematerijalna ulaganja" – Objašnjenje prihvatljivih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Izmjene MRS 16 "Nekretnine, postrojenja i oprema" i MRS 41 "Poljoprivreda" – Biološka sredstva koja su predmet ubiranja (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Izmjene MRS 19 "Primanja zaposlenih" – Planovi definisanih primanja: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2014. godine),
- MRS 27 "Pojedinačni finansijski izvještaji" – Kapitalni metod u pojedinačnim finansijskim izvještajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine), i
- Izmjene raznih Standarda "Unapređenja MSFI (period 2010. - 2012.)" koja su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38), sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene bi trebalo da se primijene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Izmjene raznih Standarda "Unapređenja MSFI (period 2011. - 2013.)" koja su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40), sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene bi trebalo da se primijene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. jula 2014. godine), i
- Izmjene raznih Standarda "Unapređenja MSFI (period 2012. - 2014.)" koja su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34), sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene bi trebalo da se primijene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016. godine).

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove standarde, izmjene i tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.3. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke su pripremljeni po načelu nabavne vrijednosti (istorijskog troška), izuzev određenih finansijskih instrumenata koji su vrednovani po fer vrijednosti, što je i detaljnije objašnjeno u računovodstvenim politikama u nastavku.

Banka je prilikom sastavljanja izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2014. godine koristilo indirektni metod izvještavanja o novčanim tokovima.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 uz finansijske izvještaje.

2.4. Funkcionalna valuta i valuta prezentacije

Finansijski izvještaji prezentovani su u konvertibilnim markama (u daljem tekstu: BAM) koja je i funkcionalna valuta. Vrijednosti su zaokružene na najbližu hiljadu (ako drugačije nije navedeno).

Centralna banka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Centralna banka) provodi politiku kursa na principu valutnog odbora („Currency Board“) prema kojem je BAM vezan za EUR u odnosu 1 BAM = 0,51129 EUR, koji je korišten za 2014. i 2013. godinu.

2.5. Uporedne finansijske informacije

Zbog postizanja konzistentnosti prezentacije u tekućem izvještajnom periodu izvršene su određene reklasifikacije uporednih finansijskih informacija za 2013. godinu, kao što je objašnjeno u nastavku. Navedene reklasifikacije nemaju uticaja na rezultat i kapital Banke.

Izvještaj o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti:

- Rashodi naknada po transakcijama elektronskog bankarstva i rashodi naknada po transakcijama platnog prometa sa inostranstvom u iznosu od 230 hiljada BAM reklasifikovane su sa pozicije „Ostali troškovi“ (napomena 13) na poziciju: „Rashodi naknada i provizija“ (napomena 9),
- Troškovi konsultantskih usluga, i ostalih osiguranja u iznosu od 190 hiljada BAM, reklasifikovani su sa pozicije „Troškovi zaposlenih“ (napomena 12) na poziciju: „Ostali troškovi“ (napomena 13), i
- „Ostali troškovi“ (napomena 13) su drugačije prezentovani po svojoj strukturi u odnosu na revidirane finansijske izvještaje za poslovnu 2013. godinu, ali je iznos ukupnih ostalih troškova ostao nepromijenjen, izuzev za iznos naveden u prethodnoj tački.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Računovodstvene politike u nastavku dosljedno su primjenjivane za sve godine uključene u ove izvještaje.

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u izvještaju o dobitku ili gubitku za sve instrumente koji donose kamatu po načelu obračunatih kamata primjenom metode efektivne kamatne stope, to jest, po stopi koja diskontuje procijenjene novčane tokove na neto sadašnju vrijednost tokom trajanja ugovora.

Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjene buduće gotovinske isplate ili uplate kroz očekivano trajanje finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je prikladno, kraći period, na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili finansijske obaveze. Prilikom računanja efektivne kamatne stope, Banka vrši procjenu gotovinskih tokova uzimajući u obzir sve uslove ugovora koji se odnose na finansijski instrument, ali ne uzimajući u obzir buduće kreditne gubitke.

Obračun uključuje sve naknade i provizije koje su ugovorne strane platile ili primile, a koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve druge premije ili diskonte. Takvi prihodi i rashodi prikazani su kao prihodi i rashodi od kamata u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Prihodi i rashodi od kamata priznati i iskazani u izvještaju o dobitku ili gubitku uključuju:

- Kamate na finansijsku imovinu i finansijske obaveze, koji se mjere po amortizovanom trošku izračunate metodom efektivne kamatne stope, i
- Kamate na dužničke hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju izračunate metodom efektivne kamatne stope.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija sastoje se uglavnom od naknada za kartično poslovanje, garancije, akreditive, domaća i međunarodna plaćanja, kupoprodaju valuta, usluge brokerskih i depozitarnih poslova i ostale usluge i isti se priznaju u izvještaju o dobitku ili gubitku po obavljanju pojedine usluge.

3.3. Neto dobiti i gubici kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza

Neto dobiti i gubici kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza uključuju realizovane i nerealizovane dobitke i gubitke od kursnih razlika derivatnih finansijskih instrumenata, te dobitke i gubitke po preračunavanju monetarne imovine i obaveza.

3.4. Strane valute

Transakcije u stranim valutama svedene su u BAM po kursu važećem na dan transakcije. Monetarna aktiva i obaveze izražene u stranim valutama na dan izveštavanja svedene su u BAM prema kursu važećem na taj dan. Tako nastale kursne razlike priznaju se u izvještaju o dobitku ili gubitku, osim u slučaju kursnih razlika na nemonetarnu finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju, koje se priznaju u kapitalu. Nemonetarna imovina i obaveze u stranoj valuti koji se mjere po istorijskom trošku svode se u BAM po kursu na dan transakcije i ne preračunavaju se ponovo na dan izveštavanja.

3.5. Porez na dobit

Porez na dobit bazira se na oporezivoj dobiti za godinu i sastoji se od tekućeg i odloženog poreza.

Tekući porez

Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobiti prije oporezivanja korigovane za efekte usklađivanja prihoda i rashoda, te svim umanjenjima iznosa poreske obaveze za prethodne periode, u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Odloženi porez

Iznos odloženog poreza izračunava se metodom bilansne obaveze pri čemu se uzimaju u obzir privremene razlike između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obaveza koje se koriste za potrebe finansijskog izveštavanja i iznosa koji se koriste za potrebe obračuna poreza.

Iznos odložene poreske imovine ili obaveza priznaje se korištenjem poreske stope za koju se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u periodu u kojem se očekuje realizacija ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, a na osnovu poreskih stopa važećih na datum bilansa.

Vrednovanje odložene poreske obaveze i sredstva odražava poreske posljedice koje slijede iz načina na koji Banka očekuje, na datum bilansa, naplatu ili namirenje neto knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza.

Odložena poreska sredstva i obaveze se ne diskontuju, te se klasifikuju kao dugoročna sredstva i/ili obaveza u bilansu. Odložena poreska sredstva priznaju se samo u visini u kojoj je vjerovatno da će se moći iskoristiti kao poreska olakšica. Na svaki datum bilansa, Banka ponovo procjenjuje nepriznata potencijalno odložena poreska sredstva i testira knjigovodstvenu vrijednost priznatih odloženih poreskih sredstava na umanjjenje vrijednosti.

3.6. Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Banka klasifikuje svoje finansijske instrumente u sljedeće kategorije: krediti i potraživanja, finansijska imovina raspoloživa za prodaju, finansijska imovina koja se drži do dospelosti, finansijska imovina, kao i obaveze po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku i ostale finansijske obaveze. Uprava određuje klasifikaciju finansijskih instrumenata nakon početnog priznavanja i preispituje tu klasifikaciju na svaki datum izveštavanja.

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivatnu finansijsku imovinu sa fiksnim ili određenim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Ista nastaje kad Banka daje novac dužniku bez namjere trgovanja potraživanjima. Kredit i potraživanja uključuju kredite i potraživanja od banaka i komitenata.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju obuhvata nederivatnu finansijsku imovinu koja se klasifikuje kao raspoloživa za prodaju ili koja nije klasifikovana u neku drugu kategoriju. Finansijska imovina klasifikovana kao raspoloživa za prodaju se namjerava držati na neodređeno vrijeme, a može biti prodana kao odgovor na potrebe za likvidnošću ili promjenu u kamatnim stopama, promjenu u kursovima i cijenama vlasničkih hartija od vrijednosti. Imovina raspoloživa za prodaju uključuje dužničke i vlasničke hartije od vrijednosti.

Finansijska imovina i finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku imaju dvije podkategorije: finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja (uključujući derivate) i oni koje rukovodstvo inicijalno rasporedi u ovu kategoriju. Finansijski instrument raspoređuje se u ovu kategoriju uglavnom ukoliko je nastao ili stečen radi prodaje ili kupovine u kratkom roku u svrhu kratkoročnog sticanja dobiti ili raspoređivanjem od strane rukovodstva u ovu kategoriju.

Finansijska imovina koja se drži do dospelja uključuje dužničke hartije od vrijednosti koje Banka namjerava držati do njihovog dospelja.

Ostale finansijske obaveze obuhvataju sve finansijske obaveze koje nisu vrednovane po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, uključuju tekuće i depozitne račune i uzete kredite.

Priznavanje

Kredit i potraživanja i ostale finansijske obaveze priznaju se kada su dati ili primljeni.

Finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju, finansijsku imovinu koja se drži do dospelja, te finansijsku imovinu i obaveze po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku, Banka priznaje na datum trgovanja te imovine.

Finansijska imovina i obaveze inicijalno se priznaju po fer vrijednosti uvećani za finansijsku imovinu i obaveze koji nisu po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku, transakcijske troškove, koji se mogu direktno pripisati sticanju odnosno izdavanju.

Vrednovanje

(a) Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja početno se priznaju po fer vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, kredit i potraživanja se vrednuju po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamate, umanjani za eventualno umanjenje vrijednosti.

(b) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju se početno vrednuje po fer vrijednosti uvećana za transakcijske troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci ili izdavanju finansijske imovine. Nakon inicijalnog vrednovanja, sva finansijska imovina raspoloživa za prodaju iskazuje se po fer vrijednosti. Izuzetno, vlasničke hartije od vrijednosti koje nemaju cijenu na aktivnom tržištu, odnosno, čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti vrednuju se po trošku nabavke uvećano za transakcijske troškove i umanjeno za eventualna umanjenja vrijednosti.

Banka u skladu sa MSFI 13 "Fer vrijednost" vrši revalorizaciju svih hartija od vrijednosti koje ima u svom portfoliju i na taj način bilansne pozicije hartija od vrijednosti svodi na njihovu fer vrijednost.

Posebna pažnja prilikom revalorizacije je usmjerena na portfolio dužničkih hartija od vrijednosti koji čini značajan dio aktive Banke, te se revalorizacija obračunava po dva osnova:

- po osnovu kamatnog rizika, odnosno rizika promjene tržišne kamatne stope (IR-delta) koji je izraženiji kod instrumenata sa fiksnim prinosom, i
- po osnovu rizika likvidnosti, odnosno rizika nemogućnosti efikasne likvidacije portfolija hartija od vrijednosti po kotiranoj tržišnoj cijeni i u razumnom vremenskom roku (Liquidity adjustment), koji je izraženiji na manjim i nedovoljno razvijenim tržištima.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

(c) Finansijska imovina i finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku

Finansijska imovina i obaveze po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku priznaju se inicijalno po fer vrijednosti, dok se transakcijski troškovi priznaju odmah kao rashod u izvještaju o dobitku ili gubitku. Naknadno mjerenje je takođe po fer vrijednosti.

(d) Finansijska imovina koja se drži do dospelja

Finansijska imovina koja se drži do dospelja početno se priznaje po fer vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, finansijska imovina koja se drži do dospelja se vrednuje po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamate, umanjeno za eventualno umanjeno vrijednosti.

(e) Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze se početno vrednuju po svojoj fer vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanom trošku korištenjem metode efektivne kamate.

Priznavanje dobitaka i gubitaka od naknadnog vrednovanja finansijskih instrumenata

Kamata obračunata korištenjem metode efektivne kamate priznaje se u izvještaju o dobitku ili gubitku. Dobici i gubici koji nastaju iz promjena fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza po fer vrijednosti priznaju se u izvještaju o dobitku ili gubitku. Dobici i gubici po osnovu promjene fer tržišne vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju se priznaju direktno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, sve do prestanka priznavanja ili trajnog smanjenja vrijednosti ove finansijske imovine kada se odgovarajući iznos akumuliranih efekata promjene fer tržišne vrijednosti, prethodno priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, prenosi u bilans uspjeha. Kursne razlike od vlasničkih instrumenata raspoloživih za prodaju predstavljaju dio fer vrijednosti ovih instrumenata i priznaju se u kapitalu. Umanjenja vrijednosti, kamatni prihod i amortizacija premije ili diskonta korištenjem efektivne kamatne stope dužničkih hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju priznaju se u izvještaju o dobitku ili gubitku. Dividende na vlasničke hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju priznaju se u izvještaju o dobitku ili gubitku u trenutku kada Banka ostvari pravo naplate.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Banka sa svakim datumom bilansa provjerava da li postoje objektivne naznake umanjenja vrijednosti finansijske imovine. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine priznaje se, ukoliko postoji objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti, kao rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon početnog priznavanja imovine koji ima uticaj na procijenjene buduće novčane tokove od finansijske imovine ili grupe finansijske imovine, koji se može pouzdano procijeniti.

1) Krediti i potraživanja

Banka redovno provjerava i prati da li postoje objektivni dokazi za umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja, kao i ostale finansijske imovine.

Ukoliko postoji objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja na pojedinačnoj osnovi, gubitak od umanjenja vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom finansijske imovine. Knjigovodstvena vrijednost imovine umanjuje se putem računa rezervacije za umanjenje vrijednosti, a iznos gubitka priznaje se u izvještaju o dobitku ili gubitku. Ukoliko kredit ili potraživanje imaju varijabilnu kamatnu stopu, diskontnu stopu za utvrđivanje gubitka od umanjenja vrijednosti predstavlja tekuća efektivna kamatna stopa utvrđena ugovorom u trenutku kad nastupi umanjenje vrijednosti.

Finansijska imovina za koju nije prepoznato umanjenje vrijednosti na pojedinačnoj osnovi (ili grupnoj osnovi za izloženosti koje nisu pojedinačno značajne) uključuje se u grupu finansijske imovine sličnih karakteristika koje se onda razmatraju za umanjenje vrijednosti na portfolio osnovi za nastale gubitke koji još nisu identifikovani („IBNR“).

Ukoliko je kredit nenaplativ, a sve pravne procedure su dovršene te je poznat konačni iznos gubitka, kredit se direktno otpisuje. Ako se u narednom periodu iznos gubitka od umanjenja vrijednosti smanji, a umanjenje se direktno može povezati s događajem koji se dogodio nakon otpisa, otpisani iznos ili rezerva se tada prihoduje u izvještaju o dobitku ili gubitku. Otpis nenaplativih potraživanja vrši se na osnovu odluka Kreditnog odbora, a u skladu sa odlukama suda, dogovorima zainteresovanih strana i procjenama Banke.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

U skladu sa lokalnom regulativom, Banka računa i umanjenje vrijednosti prema propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske („ABRS“). Krediti, plasmani i druga izloženost Banke klasifikuju se u kategorije propisane od strane ABRS zavisno od stepena naplativosti koji se određuje na osnovu broja dana koliko je prekoračen rok dospijeća, procjene finansijskog položaja dužnika i kvaliteta instrumenata obezbjeđenja naplate. Procijenjeni iznos posebne rezerve za potencijalne gubitke (regulatorna rezerva za kreditne gubitke) obračunava se primjenom procenata propisanih od strane ABRS. Opšte regulatorne rezerve se, u skladu sa tim propisima, obračunavaju po stopi od 2%.

Ukoliko su opšte i posebne regulatorne rezerve za potencijalne gubitke izračunate u skladu s propisima ABRS veće od ispravke vrijednosti i rezervisanja izračunatih u skladu sa zahtjevima MSFI i početnog stanja regulatornih rezervi, ta razlika predstavlja nedostajuće regulatorne rezerve za kreditne gubitke za koje se umanjuje neto kapital prilikom obračuna koeficijenta adekvatnosti kapitala.

2) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Banka na svaki datum izvještavanja provjerava postoji li objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine.

U slučaju vlasničkih instrumenata klasifikovanih kao raspoloživi za prodaju, značajno ili produženo smanjenje fer vrijednosti instrumenata ispod troška sticanja uzima se u obzir kod utvrđivanja da li je vrijednost imovine umanjena. Ukoliko postoji takav dokaz za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju, kumulativni gubitak, utvrđen kao razlika između troška sticanja i tekuće fer vrijednosti, umanjen za gubitak od umanjenja vrijednosti po toj finansijskoj imovini prethodno priznat u izvještaju o dobitku ili gubitku, prenosi se iz ostale sveobuhvatne dobiti i priznaje u izvještaju o dobitku ili gubitku.

Ukoliko, u narednom periodu, fer vrijednost dužničkog instrumenta klasifikovanog kao raspoloživo za prodaju poraste i porast je objektivno vezan za događaj nastao nakon što je gubitak od umanjenja vrijednosti priznat u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, gubitak od umanjenja vrijednosti ukida se u korist bilansa uspjeha. Međutim, bilo kakvo naknadno povećanje fer vrijednosti vlasničkih hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju, čija je vrijednost prethodno umanjena, priznaje se direktno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

3) Finansijska imovina koja se drži do dospijeća

Gubitak od umanjenja vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih gotovinskih priliva diskontovanih tekućom tržišnom kamatnom stopom na sličnu finansijsku imovinu. Gubici od umanjenja vrijednosti po ovim instrumentima, priznati u izvještaju o dobitku ili gubitku, ne ukidaju se naknadno kroz bilans uspjeha.

Prestanak priznavanja

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu kada izgubi kontrolu (u cjelosti ili djelimično) nad ugovornim pravima te finansijske imovine što nastaje u slučaju kada Banka to pravo realizuje, odrekne ga se ili kada ono istekne.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju, finansijska imovina i obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, te finansijska imovina koja se drži do dospijeća isknjižava se na dan trgovanja.

Dati krediti i potraživanja i ostale finansijske obaveze isknjižavaju se iz poslovnih knjiga na dan kada je Banka prenijela svoja prava, odnosno kada je obaveza prestala postojati.

Banka prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada prestanu postojati, tj. kad su ispunjene, otkazane ili zastarjele. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Banka će prestati priznavati tu obavezu, te će istovremeno priznati novu finansijsku obavezu sa novim uslovima.

Principi mjerenja fer vrijednosti

Fer vrijednost derivatnih finansijskih instrumenata kojima se trguje na uređenom tržištu procjenjuje se na osnovu iznosa priliva ili odliva koje bi Banka imala da prekine ugovor na datum bilansa uzimajući u obzir trenutne tržišne uslove i kreditnu sposobnost strana u ugovoru.

Fer vrijednost državnih obveznica klasifikovanih kao raspoložive za prodaju utvrđuje se u skladu sa zaključnom prodajnom cijenom na datum bilansa ukoliko se radi o aktivnom tržištu, odnosno u skladu s internim modelom ukoliko tržište nije aktivno.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

Specifični instrumenti

a) Finansijski derivati

Banka koristi finansijske derivative kako bi se na optimalan način zaštitila od izloženosti valutnom i kamatnom riziku koji proizlazi iz poslovnih, finansijskih i investicionih aktivnosti. Banka ne drži niti izdaje finansijske derivative u špekulativne svrhe.

Finansijski derivati obuhvataju valutne forward i swap transakcije. Finansijski derivati inicijalno i naknadno se priznaju po fer vrijednosti. Tržišne vrijednosti se dobijaju primjenom različitih tehnika procjene, uključujući diskontovanje novčanih tokova.

Finansijski derivati se računovodstveno priznaju u okviru aktive ukoliko je njihova tržišna vrijednost pozitivna, odnosno u okviru pasive, ukoliko je njihova tržišna vrijednost negativna. Promjene u tržišnoj vrijednosti finansijskih derivata iskazuju se kao dobitak ili gubitak.

b) Novac i novčani ekvivalenti

Pod novcem i novčanim ekvivalentima podrazumijevaju se: gotovina, čekovi poslani na naplatu i sredstva na računu rezervi kod Centralne banke iznad iznosa obavezne rezerve.

c) Obavezna rezerva kod Centralne banke je prikazana posebno i predstavlja iznos sredstava koji Banka mora ostvariti u toku svake dekade kao prosječno dnevno stanje na računu rezervi, a koje se utvrđuje na osnovu propisanih procenata od prosječnog dnevnog stanja odgovarajuće vrste depozita u prethodnoj dekadi (Napomena 17).

d) Krediti i plasmani bankama vrednuju se po amortizovanom trošku smanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti. U kredite i plasmane bankama ulaze i sredstva na računima kod drugih banaka.

e) Krediti komitentima

Krediti komitentima iskazuju se u neto iznosu umanjeno za gubitke od umanjenja vrijednosti kako bi se prikazali procijenjeni nadoknadivi iznosi.

f) Vlasničke hartije od vrijednosti

Vlasničke hartije od vrijednosti klasifikovane su kao imovina raspoloživa za prodaju i vrednuju se po fer vrijednosti, osim ukoliko ne postoji pouzdana mjera fer vrijednosti, kada se one vrednuju po trošku sticanja, umanjenom za umanjenje vrijednosti.

g) Dužničke hartije od vrijednosti

Dužničke hartije od vrijednosti su klasifikovane kao finansijska imovina raspoloživa za prodaju i finansijska imovina koja se drži do dospelja u zavisnosti od svrhe za koju su dužničke hartije od vrijednosti stečene.

h) Tekući računi i depoziti od banaka i komitenata

Tekući računi i depoziti klasifikovani su kao ostale obaveze i početno se priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za transakcijske troškove, a naknadno se iskazuju po njihovom amortizovanom trošku metodom efektivne kamatne stope.

i) Uzeti krediti

Uzeti kamatonosni krediti klasifikuju se kao ostale finansijske obaveze i početno se vrednuju po fer vrijednosti umanjenoj za transakcijske troškove, a naknadno po njihovom amortizovanom trošku metodom efektivne kamatne stope.

j) Finansijske garancije i preuzete kreditne obaveze

Finansijske garancije su ugovori koji Banku obavezuju na specifična plaćanja vezana uz nadoknadu sredstava korisniku garancije za gubitke, koji nastaju zbog nemogućnosti određenog dužnika da izvrši dospelje plaćanje u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta. Obaveze po finansijskim garancijama početno se priznaju po fer vrijednosti, koja se amortizuje tokom trajanja finansijske garancije. Obaveze po garancijama naknadno se vrednuju po amortizovanom iznosu ili sadašnjoj vrijednosti očekivanih novčanih tokova (kada je plaćanje po garanciji vjerovatno), u zavisnosti od toga koji je iznos veći.

Preuzete kreditne obaveze su čvrste obaveze za odobravanje kredita po prethodno ugovorenim uslovima.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obaveze se netiraju, te u izvještaju o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu, samo u slučaju kada postoji zakonski provodivo pravo na prebijanje priznatih iznosa i postoji namjera namirenja na neto principu ili se realizacija imovine i podmirenje obaveza odvija istovremeno.

Prihodi i troškovi se iskazuju u neto iznosu samo ako je to dopušteno računovodstvenim standardima, ili za dobitke i gubitke nastale iz grupe sličnih transakcija, kao što su npr. aktivnosti trgovanja Banke.

3.7. Nekretnine i oprema

(a) Priznavanje i mjerenje

Nekretnine i oprema su materijalna imovina koja se drži s namjerom upotrebe u svrhu pružanja usluga ili druge administrativne svrhe.

Nekretnine i oprema iskazuju se po istorijskom ili pretpostavljenom trošku nabavke, umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Istorijski trošak uključuje troškove koji su direktno povezani sa sticanjem imovine.

Oprema se vrednuje po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti imovine.

Naknadni troškovi

Nabavna vrijednost uključuje fakturisanu vrijednost kupljenih sredstava uvećanu za sve troškove nastale do momenta stavljanja novog sredstva u upotrebu. Naknadni troškovi se uključuju u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se priznaju kao odvojena imovina, u zavisnosti od toga šta je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od te imovine i ako se njena vrijednost može pouzdano utvrditi. Troškovi popravki i tekućeg održavanja terete izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali.

(b) Amortizacija

Amortizacija se obračunava na svu imovinu, osim zemljišta i imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabave imovine kroz njezin procijenjeni vijek trajanja.

Preostala vrijednost imovine i procijenjeni vijek trajanja pregledaju se na svaki datum bilansa.

Dobici i gubici po osnovu rashodovanja sredstava utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i neto knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u okviru ostalih prihoda ili rashoda iz poslovanja.

Amortizacione stope materijalne imovine date su u narednom pregledu:

	2014.	2013.
Zgrade	2% - 5%	2% - 5%
Elektronski sistemi	12,5% - 25%	15,5% - 25%
Kancelarijski namještaj i uređaji	12,5% - 20%	12,5% - 20%
Ostalo	12,5% - 25%	12,5% - 25%
Ulaganja u tuđe nekretnine	20%	16,7% - 20%

3.8. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po trošku smanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Trošak nabavke uključuje sve troškove koji su direktno vezani za nabavku imovine.

Nematerijalna imovina, osim imovine u pripremi, amortizuje se linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja. Korisni vijek upotrebe provjerava se i koriguje, ukoliko je potrebno, na svaki datum bilansa.

Amortizacione stope nematerijalne imovine date su u narednom pregledu:

	2014.	2013.
Nematerijalna ulaganja – softver i licence	20%-25%	20%-25%

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

3.9. Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Neto knjigovodstvena vrijednost nematerijalne imovine u pripremi i nematerijalne imovine koja nema definisan konačan vijek upotrebe testira se na umanjenje vrijednosti, te se procjenjuje njen nadoknadiivi iznos svaki put kad postoje indikacije umanjenja vrijednosti, a najmanje jednom godišnje.

Neto knjigovodstvena vrijednost ostale nefinansijske imovine Banke (osim odloženih poreskih sredstava) provjerava se sa datumom bilansa kako bi se utvrdilo postoje li indikacije smanjenja vrijednosti imovine. Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija, procjenjuje se nadoknadiivi iznos imovine. Gubitak usljed smanjenja vrijednosti priznaje se u svim slučajevima kada je neto knjigovodstvena vrijednost imovine veća od nadoknadivog iznosa, u izvještaju o dobitku ili gubitku.

Nadoknadiiva vrijednost nefinansijske imovine je vrijednost veća od njene vrijednosti u upotrebi i njene fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje. U procjenjivanju vrijednosti u upotrebi, sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova izračunava se upotrebom diskontne stope prije oporezivanja koja reflektuje procjenu vremenske vrijednosti novca na tržištu i rizik specifičan za tu imovinu.

Za imovinu koja uglavnom ne generiše nezavisne novčane tokove, njena nadoknadiiva vrijednost se određuje zajedno sa imovinom koja generiše novčane tokove, a uz koju se ta imovina vezuje.

Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje ukoliko je došlo do promjene u procjeni korištenoj za utvrđivanje nadoknadiive vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje najviše do iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine koja ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena, uzimajući u obzir amortizaciju, da nije došlo do smanjenja vrijednosti.

3.10. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kad Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu kao posljedicu prošlih događaja, ako je vjerovatno da će biti potreban odliv ekonomskih resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirivanja tih obaveza i ako se njihov iznos može pouzdano procijeniti za neidentifikovane gubitke po vanbilansnoj izloženosti kreditnom riziku u skladu sa propisima.

Rezervisanja za obaveze i troškove održavaju se na nivou za koju Uprava Banke smatra da je dovoljna za podmirjenje budućih gubitaka. Uprava utvrđuje potrebna rezervisanja na osnovu uvida u pojedinačne stavke, trenutnih makroekonomskih pokazatelja, karakteristika rizika različitih transakcija, kao i drugih relevantnih činjenica. Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirjenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

3.11. Kapital

Akcijski kapital

Akcijski kapital obuhvata redovne (obične) akcije i izražava se u BAM po nominalnoj vrijednosti.

Rezerve iz dobiti

Rezerve iz dobiti su formirane raspodjelom neto dobiti u prethodnim godinama.

Prema Zakonu o privrednim društvima, prilikom raspodjele dobiti po godišnjem obračunu, akcionarska društva u Republici Srpskoj su dužna izdvojiti najmanje 5% dobiti u Rezerve iz dobiti, sve dok iznos rezervi ne dostigne nivo od 10% osnovnog kapitala akcionarskog društva. Zakonom nije utvrđen rok do kojeg akcionarska društva trebaju imati formiran iznos rezervi od najmanje 10% osnovnog kapitala.

Emisiona premija

Emisiona premija predstavlja akumuliranu pozitivnu razliku između nominalne vrijednosti i primljenog iznosa za izdate akcije.

Rezerva za kreditne gubitke po zahtjevu regulatora

Kao što je objašnjeno u napomeni 3.6. regulatorna rezerva za kreditne gubitke predstavlja pozitivnu razliku između opštih i posebnih rezervisanja obračunatih u skladu sa propisima ABRS i umanjenja vrijednosti i rezervisanja izračunatih u skladu sa zahtjevima MSFI u momentu prve primjene MRS i MSFI u Republici Srpskoj, 1. januara 2010. godine.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

3.11. Kapital (nastavak)

Rezerve nastale po osnovu obračuna fer vrijednosti

Rezerve nastale po osnovu obračuna fer vrijednosti uključuju promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od odloženog poreza.

Dividende

Dividende na redovne akcije priznaju se kao obaveza u periodu u kojem su odobrene od strane akcionara Banke.

Akumulirani dobitak

Akumulirani dobitak uključuje neprenesenu i neraspoređenu dobit, koja se može rasporediti u narednom periodu.

3.12. Potencijalne i preuzete obaveze

U okviru redovnog poslovanja Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, neiskorištene okvirne kredite i limite po kreditnim karticama. Banka navedene preuzete obaveze iskazuje u bilansu ako i kad iste postanu plative.

3.13. Sredstva u ime i za račun trećih lica (komision)

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun trećih lica. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke, te su stoga isključena iz bilansa. Za obavljene poslove i pružene komisione usluge Banka ostvaruje naknadu i ne snosi nikakav rizik.

3.14. Izvještavanje po segmentima

Poslovni segment predstavlja dio imovine, obaveza i poslovnih aktivnosti (proizvodi i usluge) koji podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment generiše proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka je identifikovala tri glavna segmenta: korporativno i investiciono bankarstvo, maloprodaja, i ostalo. Osnovne informacije po segmentima zasnivaju se na internoj izvještajnoj strukturi poslovnih segmenata. Rezultati segmenata mjere se primjenom internih cijena (napomena 5).

3.15. Primanja zaposlenih

a) Primanja zaposlenih

Troškovi bruto plata i obaveznih doprinosa se evidentiraju u izvještaju o dobitku ili gubitku u periodu u kojem su nastali. Za penzije zaposlenih Banka plaća doprinose u obavezne penzione fondove s propisanim iznosom doprinosa kojima upravljaju društva u vlasništvu države. Obaveze za penzije evidentiraju se u izvještaju o dobitku ili gubitku u trenutku obračuna plate.

b) Jubilarne nagrade

Banka isplaćuje svojim zaposlenim jubilarne nagrade. Obaveza i trošak ovih davanja se procjenjuju korištenjem metode projektovane novčane jedinice. Metoda projektovanih novčanih jedinica uzima u obzir svaku godinu zaposlenja koju zaposleni provede u Banci, a koje u zbiru svih posebnih jedinica čine finalnu obavezu koja se mjeri pojedinačno po svakoj jedinici. Obaveza se mjeri po sadašnjoj vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih ekonometrijski modeliranom kamatnom stopom, koja je primjerenija postojećim tržišnim uslovima od kamatne stope na državne dugoročne dužničke hartije od vrijednosti. Jubilarne nagrade se isplaćuju u visini jedne prosječne mjesečne plate Banke obračunate u mjesecu koji prethodi isplati za navršanih 20 godina, odnosno dvije prosječne mjesečne plate Banke za navršanih 30 godina u Banci.

c) Otpremnine

U skladu sa internim pravilnikom o platama, Banka isplaćuje otpremnine zaposlenim prilikom odlaska u penziju u iznosu od dvije prosječne mjesečne plate zaposlenog. Obračun dugoročnih rezervisanja za otpremnine zaposlenih se radi godišnje od strane ovlaštenog aktuara korištenjem metode projektovane novčane jedinice. Metoda projektovanih novčanih jedinica uzima u obzir svaku godinu zaposlenja koju zaposleni provede u Banci, a koje u zbiru svih posebnih jedinica čine finalnu obavezu koja se mjeri pojedinačno po svakoj jedinici. Obaveza se mjeri po sadašnjoj vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih ekonometrijski modeliranom kamatnom stopom, koja je primjerenija postojećim tržišnim uslovima od kamatne stope na državne dugoročne dužničke hartije od vrijednosti.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

3.16. Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi priznaju se u izvještaju o dobitku ili gubitku kada je utvrđeno pravo Banke na primanje dividende.

3.17. Zarada po akciji

Zarada po akciji računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg perioda namjenjene redovnim akcionarima Banke sa prosječnim ponderisanim brojem redovnih akcija u opticaju tokom godine.

3.18. Zakupi

Zakupi u kojima Banka kao zakupac preuzima sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom klasifikuju se kao finansijski zakupi. Na datum bilansa Banka nije imala takvih zakupa. Svi ostali zakupi su operativni zakupi. Trošak zakupa po osnovu operativnih zakupa tereti izvještaj o dobitku ili gubitku lineranom metodom tokom trajanja ugovora o zakupu.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA

Banka procjenjuje i prosuđuje o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosuđivanja o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se vrednuju i zasnivaju na istorijskom iskustvu i ostalim faktorima kao što su: očekivani tokovi budućih događaja koji se mogu realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali uprkos tome neizbježno predstavljaju izvore neizvjesnosti.

Procjena umanjenja vrijednosti kreditnog portfolia Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjene. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja značajnih usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

a) Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Banka kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih komitenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku, procjenjuje se mjesečno.

Gubici od umanjenja vrijednosti uglavnom se priznaju u odnosu na knjigovodstvenu vrijednost kredita pravnim i fizičkim licima (Napomena 20), te kao rezervisanja za obaveze i troškove koje proizilaze iz vanbilansne izloženosti komitentima, uglavnom u vidu garancija i akreditiva (Napomena 27).

Umanjenja vrijednosti se takođe razmatraju za kreditnu izloženost od banaka, te za ostalu imovinu koja se ne vodi po fer vrijednosti i gdje primarni rizik umanjenja nije kreditni rizik.

Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku

Banka procjenjuje umanjenje vrijednosti na individualnoj osnovi za sve izloženosti za koje postoje objektivni dokazi o obezvjeđivanju potraživanja. Imovina koja nije materijalno značajna razmatra se na grupnoj (portfolio) osnovi radi umanjenja vrijednosti.

Banka procjenjuje umanjenja vrijednosti u slučajevima kada prosudi da dostupni podaci ukazuju na vjerovatnoću mjerljivog umanjenja budućih procijenjenih gotovinskih tokova imovine ili portfolia imovine. Kao dokaz se uzima neredovna otplata ili ostale indikacije finansijskih poteškoća korisnika kredita, te nepovoljne promjene u ekonomskim uslovima u kojima zajmoprimci posluju, u vrijednosti ili naplativosti instrumenata osiguranja, kada se te promjene mogu povezati s navedenim nepoštovanjem uslova.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

a) Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

		31. decembra 2014. '000 BAM	31. decembra 2013. '000 BAM
	<i>Napomena</i>		
Pregled umanjenja vrijednosti (MSFI)			
Umanjenje vrijednosti kredita komitentima	20b	61.657	54.550
Rezervisanja za vanbilansne potencijalne obaveze	27	1.381	711
		63.038	55.261
Umanjenje vrijednosti potraživanja po kamatama i naknadama	20a	3.371	3.481
Umanjenje vrijednosti ostale aktive	24	520	827
Umanjenje vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju		965	631
Ukupno krediti i potraživanja		67.894	60.200

Pored navedenih umanjenja u skladu sa MSFI, Banka takođe procjenjuje umanjenja u skladu sa regulativom ABRS, gdje se pozitivna razlika u odnosu na zbir MSFI umanjenja i početnog stanja regulatornih rezervi priznaje kao nedostajuća rezerva za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu i uključuje u obračun adekvatnosti kapitala.

Sljedeća tabela sumira umanjenje vrijednosti u skladu sa ABRS-om:

	31. decembra 2014. '000 BAM	31. decembra 2013. '000 BAM
Sažetak umanjenja vrijednosti (ABRS)		
Umanjenje vrijednosti kredita komitentima	76.009	65.922
Rezervisanja za vanbilansne potencijalne obaveze	3.162	2.135
	79.171	68.057
Umanjenje vrijednosti potraživanja po kamatama i naknadama	3.451	3.549
Umanjenje vrijednosti ostale aktive	670	904
Ukupno krediti i potraživanja	83.292	72.510

Regulatorna rezerva za kreditne gubitke:

	31. decembra 2014. KM '000	31. decembra 2013. KM '000
Umanjenje vrijednosti i rezervisanja prema ABRS	83.292	72.510
Umanjenje vrijednosti i rezervisanja prema MSFI	(67.894)	(60.200)
Početno stanje regulatornih rezervi	(3.496)	(3.496)
Nedostajuće regulatorne rezerve za obračun adekvatnosti	11.902	8.814

Početno stanje regulatornih rezervi iznosi 3.496 hiljada BAM i predstavlja razliku između ukupno obračunatih regulatornih rezervi i ispravki vrijednosti i rezervisanja po MRS i MSFI metodologiji u momentu prve primjene ovih standarda u Republici Srpskoj (1. januar 2010. godine).

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

a) Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja (nastavak)

Banka uzima u obzir zajednički učinak nekoliko događaja kada ocjenjuje umanjenje, te koristi iskustvo u procjeni u slučajevima kada su razmotreni podaci potrebni za procjenu umanjenja ograničeni.

Krajem godine, bruto vrijednost umanjenih kredita i potraživanja (neprihodujući krediti – NPL) te stope priznatih umanjenja, bili su kako slijedi:

	31. decembra 2014. '000 BAM			31. decembra 2013. '000 BAM		
	Pravna lica	Fizička lica	Ukupno	Pravna lica	Fizička lica	Ukupno
Bruto izloženost	56.090	21.093	77.183	54.294	20.453	74.747
Umanjenje vrijednosti	35.795	17.636	53.431	30.858	16.071	46.929
Stopa umanjenja	63,8%	83,6%	69,2%	56,8%	78,6%	62,8%

Svako dodatno povećanje stope umanjenja za jedan procentni poen bruto neprihodujuće izloženosti koje su gore prikazane na dan 31. decembra 2014. godine, imalo bi za posljedicu povećanje gubitka od umanjena vrijednosti u iznosu od 772 hiljade BAM (2013.: 748 hiljada BAM).

Pored pojedinačno i grupno identifikovanih gubitaka za neprihodujuće kredite, kao što je objašnjeno u paragrafu iznad, Banka takođe priznaje gubitke od umanjenja vrijednosti za koje se zna da postoje na datum bilansa, a koji nisu bili posebno identifikovani (IBNR, portfolio umanjenje vrijednosti).

Iznos umanjenja vrijednosti na dan 31. decembra 2014., procijenjen na portfolio osnovi (IBNR rezervisanja), iznosio je 8.226 hiljada BAM (2013.: 7.621 hiljade BAM) relevantne bilansne izloženosti. Ukupno umanjenje vrijednosti bazirano na portfolio osnovi (IBNR rezervisanja) iznosilo je 1,2% (2013.: 1,2%) neto kredita komitentima.

Porezi

Banka priznaje poresku obavezu u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske i Brčko Distrihta. Poreske prijave odobravaju poreski organi koji su nadležni za provođenje naknadne kontrole poreskih obveznika.

Regulatorni zahtjevi

Agencija za bankarstvo Republike Srpske (ABRS) ovlaštena je za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Banke i može zahtijevati izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućim propisima.

Sudski sporovi

Banka provodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova i vrši rezervisanja u skladu sa procjenom. Procjenu provodi posebna tročlana Komisija čija su dva člana zaposlena u Pravnim poslovima, a jedan član u Upravljanju lošim plasmanima. Prijedloge rezervisanja nakon procjene verifikuju rukovodioci Pravnih poslova i Upravljanja rizicima, a odluku o formiranju rezervisanja donosi Uprava Banke.

Protiv Banke je pokrenuto 29 sudskih sporova sa imovinskopравnim zahtjevima. Prema odluci Uprave Banke, a na prijedlog Komisije za procjenu rizičnosti po obavezama iz sudskih postupaka koji se vode protiv Banke, za sporove za koje se vjeruje da bi Banka mogla izgubiti ili imati značajnije troškove izvršeno je rezervisanje u ukupnom iznosu od 2.291 hiljada BAM (2013.: 1.796 hiljada BAM), od čega se na radne sporove odnosi 339 hiljada BAM (2013.: 299 hiljada BAM), a na ostale sporove 1.952 hiljada BAM (2013.: 1.497 hiljada BAM). (Napomena 28).

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Segmenti prepoznati za potrebe izvještavanja po segmentima, u skladu sa MSFI 8, uključuju:

1. „Maloprodaja“: fizička lica i malo preduzetništvo
2. „Korporativno i investiciono bankarstvo“: velika i srednja preduzeća, država i javni sektor
3. „Ostalo“: kapital i rezerve, Upravljanje aktivom i pasivom, ostale centralizovane operacije te ostalu imovinu i obaveze koji nisu pridruženi drugim segmentima.

Izvještaji po segmentima pripremljeni su u skladu sa upravljačkim izvještajima.

Pri mjerenju poslovnih rezultata primjenjuju se interne cijene bazirane na specifičnim cijenama proizvoda i uluga, određene valute i ročnosti u skladu sa metodologijom UniCredit Group (u daljem tekstu Grupa).

Metodologija alokacija prihoda i troškova po segmentima je ista u obje prikazane godine.

Izvještaj o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti po segmentima

	Korporativno i investiciono bankarstvo	Maloprodaja	Ostalo	Ukupno
Za godinu koja se završava 31. decembra 2014.	‘000 BAM	‘000 BAM	‘000 BAM	‘000 BAM
Neto prihodi od kamata	15.414	21.239	7.064	43.717
Neto prihodi od naknada i provizija	3.084	9.460	(368)	12.176
Prihodi od dividendi i učešća u kapitalu	-	-	7	7
Neto dobiti / gubici od kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza	707	663	-	1.370
Ukupni operativni prihodi	19.205	31.362	6.703	57.270
Ukupno operativni troškovi	(5.358)	(23.222)	(38)	(28.618)
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja	13.847	8.140	6.665	28.652
Neto dobiti / gubici od umanjenja vrijednosti i rezervisanja za kreditne rizike	(5.467)	(2.724)	-	(8.191)
Rezervisanje za rizike i troškove	(545)	(74)	-	(619)
Dobici / gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina i opreme	-	-	(213)	(213)
Dobit prije oporezivanja	7.835	5.342	6.452	19.629
Porez na dobit	(788)	(513)	(626)	(1.927)
Dobit za godinu	7.047	4.829	5.826	17.702
Ostala sveobuhvatna dobit, neto od poreza na dobit				
Promjene u rezervi za fer vrijednost, neto od poreza na dobit	-	-	(252)	(252)
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	7.047	4.829	5.574	17.450

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

Izvještaj o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti po segmentima (nastavak)

Za godinu koja se završava	Korporativno i investiciono bankarstvo	Maloprodaja	Ostalo	Ukupno
31. decembra 2013.	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Neto prihodi od kamata	13.774	21.319	8.446	43.539
Neto prihodi od naknada i provizija	3.059	8.233	(393)	10.899
Prihodi od dividendi i učešća u kapitalu	-	-	13	13
Neto dobiti / gubici od kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza	614	756	-	1.370
Ukupni operativni prihodi	17.447	30.308	8.066	55.821
Ukupno operativni troškovi	(5.373)	(23.486)	-	(28.859)
Dobit prije umanjena vrijednosti i rezervisanja	12.074	6.822	8.066	26.962
Neto dobiti / gubici od umanjena vrijednosti i rezervisanja za kreditne rizike	(7.749)	(211)	-	(7.960)
Rezervisanje za rizike i troškove	(450)	(97)	(25)	(572)
Dobici / gubici od umanjena vrijednosti nekretnina i opreme	-	-	42	42
Dobit prije oporezivanja	3.875	6.514	8.083	18.472
Porez na dobit	(347)	(584)	(724)	(1.655)
Dobit za godinu	3.528	5.930	7.359	16.817
Ostala sveobuhvatna dobit, neto od poreza na dobit				
Promjene u rezervi za fer vrijednost, neto od poreza na dobit	-	-	(343)	(343)
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	3.528	5.930	7.016	16.474

Prihodi i rezultati segmenata prikazani u prethodnim tabelama (za godine koje se završavaju na dan 31. decembra 2014. i 2013. godine) predstavljaju prihode generisane od prodatih proizvoda i izvršenih usluga prema klijentima iz ovih segmenata. Prihodi između segmenata u toku perioda su eliminisani.

Računovodstvene politike izvještajnih segmenata su identične kao i računovodstvene politike Banke opisane u napomeni 3. Dobitak segmenta predstavlja profit svakog segmenta, sa uključenom alokacijom svih troškova i to na bazi prihoda ostvarenih od strane svakog segmenta posebno. To predstavlja kriterijum po kojem se izvještava prema rukovodiocima nadležnim za donošenje ključnih odluka, u cilju alokacije adekvatnih resursa segmentima, kao i analize njihovih rezultata.

Prihodi Banke od glavnih usluga su detaljno prikazani u napomenama 6 i 8 uz finansijske izvještaje.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

Izvještaj o finansijskom položaju po segmentima

	Korporativno i investiciono bankarstvo	Maloprodaja	Ostalo	Ukupno
31. decembra 2014.	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Imovina				
Novčana sredstva	-	-	69.883	69.883
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	51.174	51.174
Kredit i potraživanja od banaka	-	-	117.139	117.139
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	111.518	-	16.336	127.854
Kredit i potraživanja od komitenata	317.727	387.229	-	704.956
Finansijska imovina koja se drži do dospjeća	36	-	-	36
Nekretnine i oprema	-	-	16.391	16.391
Nematerijalna imovina	-	-	1.957	1.957
Ostala aktiva	-	-	4.244	4.244
Odložena poreska sredstva	-	-	88	88
Ukupno imovina	429.281	387.229	277.212	1.093.722
	==	==	==	==
Obaveze				
Depoziti i krediti od banaka	-	-	249.758	249.758
Depoziti i krediti od komitenata	372.133	290.396	-	662.529
Ostale obaveze	-	-	17.097	17.097
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	2.546	2.546
Obaveza za porez na dobit	-	-	28	28
Odložena poreska obaveza	-	-	-	-
Ukupno obaveze	372.133	290.396	269.429	931.958
Kapital i rezerve	-	-	144.062	144.062
Neto dobit za godinu	7.047	4.829	5.826	17.702
Ukupno kapital i rezerve	7.047	4.829	149.888	161.764
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	379.180	295.225	419.317	1.093.722
	==	==	==	==

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

Izvještaj o finansijskom položaju po segmentima (nastavak)

	Korporativno i investiciono bankarstvo	Malo- prodaja	Ostalo	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
31. decembra 2013.				
Imovina				
Novčana sredstva	-	-	41.412	41.412
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	40.975	40.975
Kredit i potraživanja od banaka	-	-	97.659	97.659
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	53.868	-	15.322	69.190
Kredit i potraživanja od komitenata	333.869	338.063	-	671.932
Finansijska imovina koja se drži do dospjeća	105	-	-	105
Nekretnine i oprema	-	-	17.049	17.049
Nematerijalna imovina	-	-	3.039	3.039
Ostala aktiva	-	-	2.575	2.575
Odložena poreska sredstva	-	-	54	54
Ukupno imovina	387.842	338.063	218.085	943.990
Obaveze				
Depoziti i krediti od banaka	-	-	252.028	252.028
Depoziti i krediti od komitenata	286.256	246.625	-	532.881
Ostale obaveze	-	-	12.416	12.416
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	2.088	2.088
Obaveza za porez na dobit	-	-	264	264
Odložena poreska obaveza	-	-	-	-
Ukupno obaveze	286.256	246.625	266.796	799.677
Kapital i rezerve	-	-	127.496	127.496
Neto dobit za godinu	3.528	5.930	7.359	16.817
Ukupno kapital i rezerve	3.528	5.930	134.855	144.313
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	289.784	252.555	401.651	943.990

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

6. PRIHODI OD KAMATA

a) Raščlanjivanje po izvorima:

	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Fizička lica	27.400	26.884
Preduzeća i preduzetnici	13.157	14.572
Banke i bankarske institucije	105	52
Javni sektor	16.852	13.116
	57.514	54.624

b) Raščlanjivanje po bankarskim poslovima:

	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Kreditni komitentima	52.052	50.288
Plasmani i krediti bankama	51	32
Obavezna rezerva kod Centralne banke	54	20
Dužničke hartije od vrijednosti	5.357	4.284
	57.514	54.624

7. RASHODI OD KAMATA

a) Raščlanjivanje po primaocima:

	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Raščlanjivanje po primaocima:		
Fizička lica	3.991	3.490
Preduzeća i preduzetnici	3.394	2.517
Banke i ostale finansijske institucije	2.331	2.501
Javni sektor	1.481	1.019
Ostale organizacije	2.600	1.558
	13.797	11.085

b) Raščlanjivanje po bankarskim poslovima:

	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Tekući računi i depoziti fizičkih lica	3.991	3.490
Tekući računi i depoziti pravnih lica	3.569	2.178
Tekući računi i depoziti banaka	1.849	2.016
Uzeti krediti	1.788	1.843
Ostali	2.600	1.558
	13.797	11.085

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

8. PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Platni promet u zemlji	5.225	4.775
Poslovi platnog prometa s inostranstvom	1.704	1.444
Poslovi isplata deviznih penzija i doznaka fizičkih lica	1.625	1.493
Poslovi izdavanja garancija i drugih jemstava	1.246	1.084
Kartično poslovanje	1.183	1.035
Naknade po osnovu kredita	1.053	432
Poslovi kupoprodaje efektive i deviza	593	777
Ostalo	1.206	1.509
	13.835	12.549

9. RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Platni promet u zemlji	394	192
Platni promet s inostranstvom	129	71
Primljene garancije i jemstva	17	17
Kartično poslovanje	631	546
Poslovi sa efektivom	401	498
Naknade po poslovima kredita	26	44
Ostalo	61	282
	1.659	1.650

10. PRIHODI OD DIVIDENDI U UČEŠĆA U KAPITALU

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Prihodi od dividendi	7	13
	7	13

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

11. NETO DOBICI OD KURSNIH RAZLIKA PO PRERAČUNAVANJU MONETARNE IMOVINE I OBAVEZA

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Pozitivne kursne razlike	85.597	103.354
Negativne kursne razlike	(84.227)	(101.984)
	1.370	1.370

12. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Redovna primanja – bruto plate	11.789	11.296
Varijabilna primanja - bonusi	1.235	1.000
Ostali troškovi zaposlenih	530	479
Troškovi za otpremnine	312	592
Ostali troškovi	87	70
Ukupno troškovi zaposlenih	13.953	13.437

Troškovi zaposlenih uključuju i doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje isplaćene u 2014. godini u iznosu od 2.520 hiljada BAM (2013.: 2.361 hiljada BAM).

13. OSTALI TROŠKOVI

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
<u>Troškovi:</u>		
Informaciono-komunikacione tehnologije	2.743	2.976
Operativnog poslovanja	2.308	2.082
Nekretnina	1.816	1.727
Proizvodnih usluga	1.164	1.132
Obezbeđenja i transporta novca	1.211	1.200
Oglašavanja, marketinga i promocija	610	695
Kancelarijskog poslovanja	456	428
Konsultantskih usluga	349	340
Indirektni porezi i doprinosi	293	303
Vezani za odobravanje i praćenje kredita	20	14
	10.970	10.897

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

14. NETO GUBITAK OD UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA ZA KREDITNE RIZIKE

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 20)	7.521	8.208
Vanbilansne pozicije (napomena 27)	670	(248)
	8.191	7.960

15. REZERVISANJA ZA RIZIKE I TROŠKOVE

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	619	572
	619	572

16. POREZ NA DOBIT

Porez na dobit priznat u izvještaju o dobitku ili gubitku sadrži tekući i odloženi porez.

a) Troškovi poreza na dobit priznati u izvještaju o dobitku ili gubitku

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Tekući porez na dobit	1.927	1.899
Odložena poreska obaveza (napomena 29)	-	(244)
Ukupno	1.927	1.655

b) Usaglašavanje poreza na dobit

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Dobit prije oporezivanja	19.629	18.472
Porez na dobit obračunat po stopi od 10%	1.963	1.847
Umanjenje poreza za isključene prihode	(570)	(455)
Poresko nepriznati troškovi od umanjenja vrijednosti kredita i ostale imovine, te ostali troškovi	919	643
Poresko priznato umanjenje vrijednosti kredita i ostale imovine (20% od usklađene poreske osnovice)	(385)	(380)
Porez na dobit	1.927	1.655
Prosječna efektivna stopa poreza na dobit	9,82%	8,96%

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

16. POREZ NA DOBIT (nastavak)

Poreski propisi određuju da se za potrebe obračuna poreske osnovice, kao poresko priznat trošak umanjena vrijednosti za kredite i ostalu imovinu uzima najviše 20% od usklađene poreske osnovice (rezultat za period), koja predstavlja razliku između usklađenih prihoda i rashoda prije efekta umanjena vrijednosti kredita i ostale imovine.

Poreske obaveze su navedene u poreskim prijavama Banke i prihvaćene su kao takve, ali mogu biti predmet kontrole poreskih vlasti u periodu od pet godina nakon njihovog prihvatanja. Uprava Banke nije upoznata sa bilo kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalne materijalne odgovornosti u tom pogledu.

17. NOVČANA SREDSTVA

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Gotovina u domaćoj valuti	9.308	10.724
Sredstva kod Centralne banke-žiro račun	53.169	22.724
Gotovina u stranoj valuti	7.406	7.964
	69.883	41.412

18. OBAVEZNA REZERVA KOD CENTRALNE BANKE

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Obavezna rezerva kod Centralne banke u domaćoj valuti	51.174	40.975

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka“) je za banke u BiH propisala način obračuna i održavanja obavezne rezerve, te visinu i način plaćanja naknade za iznos obavezne rezerve i iznos sredstava na računu kod Centralne banke preko obavezne rezerve.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve predstavlja prosječno stanje depozita i pozajmljenih sredstava u BAM i stranim valutama (izraženim u BAM prema kursnoj listi Centralne banke koja je važila u vrijeme trajanja obračunskog perioda).

U osnovicu za obračun obavezne rezerve ne ulaze:

- pozajmljena sredstva koja banke posudi od nerezidenata,
- depoziti i krediti vlada i entiteta (rezidenata) namijenjeni za razvojne projekte.

Banka je obavezna držati na računu rezervi kod Centralne banke najmanje 10% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeca do jedne godine, a 7% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeca preko jedne godine.

Centralna banka obračunava kamatu na sredstva kako slijedi:

- na iznos obavezne rezerve 70% od stope koja se utvrđuje na osnovu ponderisanog prosjeka kamatnih stopa koje je u istom periodu na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana u 2014. ova stopa se kretala od 0,00% do 0,147%), i
- na iznos sredstava iznad obavezne rezerve 90% od stope koja se utvrđuje na osnovu ponderisanog prosjeka kamatnih stopa koje je u istom periodu na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana (u 2014. ova stopa se kretala od 0,00% do 0,189%).

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
- plasmani stranim bankama	113.504	97.657
- plasmani domaćim bankama	3.635	2
	<u>117.139</u>	<u>97.659</u>

Unutar kredita i potraživanja od banaka iznos od 81.666 hiljade BAM (2013.: 55.451 hiljada BAM) odnosi se na kredite i potraživanja od povezanih banaka.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

a) Raščlanjivanje po poslovima

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Pravna lica		
- u BAM	173.385	184.167
- u stranoj valuti	121.131	122.332
- sa valutnom klauzulom	106.281	104.931
Ukupno bruto	<u>400.797</u>	<u>411.430</u>
Umanjenje vrijednosti glavnice kredita	(41.765)	(35.915)
	<u>359.032</u>	<u>375.515</u>
Fizička lica		
- u BAM	132.004	77.834
- u stranoj valuti	83	94
- sa valutnom klauzulom	234.513	238.762
Ukupno bruto	<u>366.600</u>	<u>316.690</u>
Umanjenje vrijednosti glavnice kredita	(19.892)	(18.635)
	<u>346.708</u>	<u>298.055</u>
Neto krediti	<u>705.740</u>	<u>673.570</u>
Dospjela potraživanja po kamati	4.714	4.789
Umanjenje vrijednosti kamate	(3.371)	(3.481)
Naplaćena neprihodovana naknada	(2.127)	(2.946)
Kredit i potraživanja od komitenata	<u>704.956</u>	<u>671.932</u>

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (NASTAVAK)

b) Kretanje ispravke vrijednosti kredita

	Kreditni pravna lica '000 BAM	Kreditni stanovništva '000 BAM	Ukupno krediti '000 BAM
Stanje na dan 1. januara 2013.	25.559	22.095	47.654
Neto gubitak priznat u izvještaju o dobitku ili gubitku (napomena14)	11.672	(3.459)	8.213
Otpisi	(1.316)	(1)	(1.317)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	35.915	18.635	54.550
Neto gubitak priznat u izvještaju o dobitku ili gubitku (napomena14)	6.208	1.313	7.521
Otpisi	(358)	(56)	(414)
Stanje na dan 31. decembra 2014.	41.765	19.892	61.657

c) Geografska koncentracija kreditnog rizika

Geografska koncentracija rizika portfolia kredita u potpunosti se odnosi na pravna i fizička lica te ostale subjekte koji su locirani u Bosni i Hercegovini.

d) Koncentracija kreditnog rizika po privrednim granama

Kreditni portfolio Banke na dan 31. decembra 2014. analiziran je prema privrednim granama u sljedećoj tabeli:

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Pravna lica		
Rudarstvo i energetika	4.174	3.414
Poljoprivreda	17.677	16.894
Građevinarstvo	27.445	26.861
Industrija	67.105	50.169
Trgovina	86.756	128.511
Usluge	3.685	3.014
Saobraćaj	13.529	11.702
Finansije	2.221	1.142
Javni sektor (Centralne institucije)	117.632	111.500
Lokalna samouprava	54.694	53.600
Neprofitne institucije	5.879	4.623
	400.797	411.430
Fizička lica	366.600	316.690
Ukupno bruto krediti	767.397	728.120
Umanjenje vrijednosti kredita	(61.657)	(54.550)
Ukupno neto krediti	705.740	673.570

Struktura kreditnog portfolija se redovno nadgleda od strane sektora za Upravljanje rizikom u cilju prepoznavanja mogućih događaja koji bi mogli imati veliki uticaj na kreditni portfolio (uobičajni rizični faktori) i ukoliko je potrebno ublažiti izloženost banke prema određenim sektorima u ekonomiji.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

21. FINANSIJSKA IMOVINA

21. a) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
<i>Vlasničke hartije od vrijednosti, kotirane</i>		
Dunav osiguranje a.d., Banja Luka	13	15
Krajina osiguranje d.d., Banja Luka	13	13
<i>Dužničke hartije od vrijednosti, kotirane</i>		
Obveznice Opštine Šamac	9	11
Obveznice RS emitovane javnom ponudom	110.664	53.348
Obveznice RS za verifikovanu staru deviznu štednju	2.656	3.676
Trezorski zapisi Ministarstva finansija Republike Srpske	14.153	11.781
Ukupno kotirane hartije od vrijednosti	127.508	68.844
<i>Nekotirane vlasničke hartije od vrijednosti</i>		
Banjalučka berza a.d., Banja Luka	237	237
Centralni registar hartija od vrijednosti	101	101
SWIFT	8	8
Ukupno nekotirane hartije od vrijednosti	346	346
Ukupno finansijska imovina raspoloživa za prodaju	127.854	69.190

Pregled finansijske imovine raspoložive za prodaju prema nivoima fer vrijednosti:

	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	Ukupno '000 BAM
31. decembar 2014.				
Obveznice Opštine Šamac	-	9		9
Obveznice RS emitovane javnom ponudom	-	110.664	-	110.664
Obveznice RS za verifikovanu staru deviznu štednju	-	2.656	-	2.656
Trezorski zapisi Ministarstva finansija RS	-	14.153	-	14.153
Ukupno	-	127.482	-	127.482
31. decembar 2013.				
Obveznice Opštine Šamac	-	11	-	11
Obveznice RS emitovane javnom ponudom	-	53.348	-	53.348
Obveznice RS za verifikovanu staru deviznu štednju	-	3.676	-	3.676
Trezorski zapisi Ministarstva finansija RS	-	11.781	-	11.781
Ukupno	-	68.816	-	68.816

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

21. FINANSIJSKA IMOVINA (NASTAVAK)

21. a) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)

Eksterni rejting dužničkih hartija od vrijednosti

Za eksterni rejting dužničkih hartija od vrijednosti primijenjen je eksterni kreditni rejting države Bosne i Hercegovine, koji je prema Agenciji za kreditni rejting Standard & Poor's „B / stabilan“, a prema Moody's Investors Service „B3 / stabilan“.

b) Finansijska imovina koja se drži do dospijeca

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
	'000 BAM.	'000 BAM.
Obveznice Atlantik d.o.o., Banja Luka, kotirane	36	105
Ukupno finansijska imovina koja se drži do dospijeca	36	105

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

22. NEKRETNINE I OPREMA

	Građevinski objekti i zemljište '000 BAM	Oprema i ostala sredstva '000 BAM	Ulaganja u tuđe nekretnine '000 BAM	Investicije u toku '000 BAM	Ukupno nekretnine i oprema '000 BAM
Nabavna vrijednost					
Stanje na dan 1. januara 2013.	26.448	17.135	1.640	430	45.653
Povećanja	-	-	-	1.028	1.028
Prenosi	96	912	117	(1.125)	-
Prodaja i otpisi	-	(325)	-	-	(325)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	26.544	17.722	1.757	333	46.356
Stanje na dan 1. januara 2014.	26.544	17.722	1.757	333	46.356
Povećanja	-	-	-	1.401	1.401
Prenosi	335	661	28	(1.024)	-
Prodaja i otpisi	(914)	(729)	-	-	(1.643)
Stanje na dan 31. decembra 2014.	25.965	17.654	1.785	710	46.114
Umanjenje vrijednosti					
Stanje na dan 1. januara 2013.	11.688	14.509	1.617	-	27.814
Amortizacija	499	1.308	11	-	1.818
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-
Prodaja i otpisi	-	(325)	-	-	(325)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	12.187	15.492	1.628	-	29.307
Stanje na dan 1. januara 2014.	12.187	15.492	1.628	-	29.307
Amortizacija	596	971	31	-	1.598
Prodaja i otpisi	(469)	(713)	-	-	(1.182)
Stanje na dan 31. decembra 2014.	12.314	15.750	1.659	-	29.723
Neto knjigovodstvena vrijednost:					
Stanje na dan 31. decembra 2013.	14.357	2.230	129	333	17.049
Stanje na dan 31. decembra 2014.	13.651	1.904	126	710	16.391

Investicije u toku na dan 31. decembra 2014. godine u iznosu od 710 hiljada BAM (2013: 333 hiljada BAM) odnose se na opremu koja još nije stavljena u upotrebu.

Tokom 2014. godine nekretnine i oprema Banke nisu bile opterećene zalogom ili hipotekom.

Banka je sprovela test umanjenja vrijednosti nekretnina na dan 31. decembra 2014. godine i izvršila umanjenje vrijednosti na jednoj nekretnini u ukupnom iznosu od 19 hiljada BAM.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

23. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Softver '000 BAM	Ostalo '000 BAM	Investicije nematerijalne imovine u toku '000 BAM	Ukupno nematerijalna imovina '000 BAM
Nabavna vrijednost				
Stanje na dan 1. januara 2013.	13.794	3.932	784	18.510
Povećanja	-	-	1.089	1.089
Prenosi	281	542	(823)	-
Prodaja i otpisi	-	(1)	-	(1)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	14.075	4.473	1.050	19.598
Stanje na dan 1. januara 2014.	14.075	4.473	1.050	19.598
Povećanja	-	-	1.015	1.015
Prenosi	1.293	295	(1.588)	-
Prodaja i otpisi	(1)	1	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2014.	15.367	4.769	477	20.613
Umanjenje vrijednosti				
Stanje na dan 1. januara 2013.	10.198	3.654	-	13.852
Amortizacija	2.249	458	-	2.707
Otpisi	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2013.	12.447	4.112	-	16.559
Stanje na dan 1. januara 2014.	12.447	4.112	-	16.559
Amortizacija	1.843	254	-	2.097
Otpisi	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2014.	14.290	4.366	-	18.656
Neto knjigovodstvena vrijednost:				
Stanje na dan 31. decembra 2013.	1.628	361	1.050	3.039
Stanje na dan 31. decembra 2014.	1.077	403	477	1.957

Investicije nematerijalne imovine u toku na dan 31. decembra 2014. godine u iznosu od 477 hiljada BAM (2013: 1.050 hiljada BAM) odnose se na softver i ostalu nematerijalnu imovinu koja još nisu stavljena u upotrebu.

Na dan 31. decembra 2014.godine Banka nije imala interno generisane nematerijalne imovine.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

24. OSTALA AKTIVA

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Nedospjela kamata	1.512	552
Potraživanja za naknadu u domaćoj valuti	198	153
Potraživanja za plate radnika od Grupe	565	636
Potraživanja za plate radnika od Fonda ZO RS	432	278
Potraživanja po osnovu kartica	1.150	1.264
Potraživanja po osnovu čekova	125	268
Ostala potraživanja	782	251
Umanjenje vrijednosti	(520)	(827)
Ukupno ostala aktiva	4.244	2.575

Kretanje umanjenja vrijednosti ostale aktive:

	Ukupno '000 BAM
Stanje na dan 1. januara 2013.	843
Neto dobiti / gubici priznati u izvještaju o dobitku ili gubitku (napomena 14)	(5)
Otpisi i prenos	(11)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	827
Neto dobiti / gubici priznati u izvještaju o dobitku ili gubitku (napomena 14)	-
Otpisi i prenos	(307)
Stanje na dan 31. decembra 2014.	520

25. DEPOZITI I KREDITI OD BANAKA

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Depoziti po viđenju		
- u BAM	133	15
- u stranoj valuti	-	1
	133	16
Oročeni depoziti		
- u BAM	38.600	23.000
- u stranoj valuti	172.895	185.022
	211.495	208.022
Ukupno depoziti	211.628	208.038
Uzeti krediti		
- UniCredito S.p.A, Italija - Fond za italijansko učešće u stabilizaciji, rekonstrukciji i razvoju Balkana - "MCI Fond"	800	691
- Evropska investiciona banka	37.330	43.299
Ukupno uzeti krediti	38.130	43.990
Ukupno depoziti i krediti od banaka	249.758	252.028

Unutar depozita i kredita od banaka iznos od 211.598 hiljada BAM (2013.: 208.023 hiljade BAM) odnosi se na depozite i kredite od povezanih lica.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

26. DEPOZITI I KREDITI OD KOMITENATA

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Pravna lica i preduzetnici		
Depoziti po viđenju		
- u BAM	116.869	115.867
- u stranoj valuti	64.163	50.063
	181.032	165.930
Oročeni depoziti		
- u BAM	21.960	12.788
- sa valutnom klauzulom	102.973	50.407
- u stranoj valuti	26.162	10.315
	151.095	73.510
Ukupno depoziti pravnih lica i preduzetnika	332.127	239.440
Fizička lica		
Depoziti po viđenju		
- u BAM	88.397	75.584
- u stranoj valuti	55.058	46.985
	143.455	122.569
Oročeni depoziti		
- u BAM	22.527	16.924
- sa valutnom klauzulom	4	11
- u stranoj valuti	87.522	77.026
	110.053	93.961
Ukupno depoziti fizičkih lica	253.508	216.530
Ukupno depoziti	585.635	455.970
Uzeti krediti od komitenata		
- IRB RS Fond stanovanja Republike Srpske	31.096	30.571
- IRB RS Fond za razvoj istočnog dijela RS	8.298	9.663
- IRB RS Fond za razvoj i zapošljavanje RS	12.092	15.485
- IRB RS Sredstva Svjetske banke	7.356	1.634
- Green for Growth Fund (GGF) Amsterdam	18.052	19.558
Ukupno uzeti krediti od komitenata	76.894	76.911
Ukupno depoziti i krediti od komitenata	662.529	532.881

Unutar depozita i kredita od komitenata iznos od 560 hiljada BAM (2013.: 321 hiljada BAM) odnosi se na depozite i kredite od povezanih lica.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

27. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Obračunata nedospjela kamata	5.471	3.840
Obaveze prema zaposlenim	1.628	1.455
Primljeni avansi za naplatu imovine iz NPL kredita	3.390	7
Obaveze prema dobavljačima	1.172	1.369
Rezervisanja za vanbilansne potencijalne obaveze	1.381	711
Rezervisanja za jubilarne nagrade	210	170
Obaveze za izvršenje naloga platnog prometa u zemlji	778	197
Obaveze za izvršenje naloga platnog prometa u inostranstvu	-	752
Obaveze po osnovu brokerskih poslova	118	138
Obaveze po osnovu derivatnih transakcija	-	945
Obaveze po osnovu nenominiranih depozita	915	915
Pasivna vremenska razgraničenja	575	999
Ostale obaveze	1.459	918
	17.097	12.416

Kretanje rezervisanja:

	Vanbilansne i potencijalne obaveze '000 BAM	Jubilarne nagrade '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje na dan 1. januara 2013.	959	198	1.157
Neto dobici / gubici priznati u izvještaju o dobitku ili gubitku	(248)	-	(248)
Rezervisanja iskorištena tokom perioda i prenosi	-	(28)	(28)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	711	170	881
Neto dobici / gubici priznati u izvještaju o dobitku ili gubitku	670	40	710
Rezervisanja iskorištena tokom perioda i prenosi	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2014.	1.381	210	1.591

Dobici / gubici po osnovu rezervisanja za vanbilansnu izloženost prikazan je kroz neto gubitke od umanjenja vrijednosti i rezervisanja za kreditne rizike (napomena 14) dok su dobici / gubici po osnovu jubilarnih nagrada prikazani kroz troškove zaposlenih (napomena 12) u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

28. REZERVISANJA ZA OBAVEZE I TROŠKOVE

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Rezervisanja za otpremnine	255	292
Rezervisanja za sudske sporove	2.291	1.796
	2.546	2.088

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

28. REZERVISANJA ZA OBAVEZE I TROŠKOVE (nastavak)

Kretanje rezervisanja za obaveze i troškove

	Sudski sporovi '000 BAM	Otpremnine '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje na dan 1. januara 2013.	1.239	234	1.473
Neto dobiti / gubici priznati u izvještaju o dobitku ili gubitku (napomena 15)	572	58	630
Rezervisanja iskorištena tokom perioda i prenosi	(15)	-	(15)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	1.796	292	2.088
Gubici priznati u izvještaju o dobitku ili gubitku (napomena 15)	619	-	619
Rezervisanja iskorištena tokom perioda i prenosi	(124)	(37)	(161)
Stanje na dan 31. decembra 2014.	2.291	255	2.546

29. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

Neto odložena poreska sredstva

Odloženi porezi su obračunati na privremene razlike po bilansnoj metodi korištenjem zakonske poreske stope od 10% (2013.: 10%).

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Odložena poreska sredstva		
Rezerve na osnovu obračuna fer vrijednosti	88	54
Neto odložena poreska sredstva	88	54

Kretanje odloženih poreza

	Odložena poreska sredstva '000 BAM	Odložena poreska obaveza '000 BAM	Neto odložena poreska sredstva '000 BAM
Stanje na dan 1. januara 2013.	19	(243)	(224)
Smanjenje odložene poreske obaveze	-	243	243
Promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju priznate u kapitalu i rezervama	35	-	35
Stanje na dan 31. decembra 2013.	54	-	54
Stanje na dan 1. januara 2014.	54	-	54
Smanjenje odložene poreske obaveze	-	-	-
Promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju priznate u kapitalu i rezervama	34	-	34
Stanje na dan 31. decembra 2014.	88	-	88

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

30. AKCIJSKI KAPITAL

	Redovne akcije '000 BAM
Stanje na dan 1. januara 2013.	82.055
Povećanje akcijskog kapitala putem 9. emisije akcija	15.000
Stanje na dan 31. decembra 2013.	<u>97.055</u>
	<u>97.055</u>
Stanje na dan 31. decembra 2014.	
Nominalna vrijednost (KM)	<u>700</u>
Broj akcija	<u><u>138.650</u></u>

Akcionare Banke na dan 31. decembra 2014. godine čine 1 većinski akcionar Banke i 69 malih akcionara: domaćih i stranih pravnih i fizička lica sa učešćem od:

	% učešća
UniCredit Bank Austria AG, Beč	98,39%
Mali akcionari	1,61%
	<u>100,00%</u>

Niko od članova Nadzornog odbora, Odbora za reviziju i Uprave na dan 31. decembra 2014. godine ne posjeduje akcije Banke.

Sve akcije Banke izlistane su na Banjalučkoj berzi. Cijena akcija na dan zadnjeg trgovanja u 2014. godini (17.09.2014.) iznosila je 750 BAM (31.12.2013.: 515 BAM).

31. ZARADA PO AKCIJI

	2014.	2013.
Ukupan broj akcija	138.650	138.650
Prosječan ponderisani broj akcija	138.650	136.889
Neto dobit u 000 BAM	17.702	16.817
Obična i razrijeđena zarada po akciji u BAM	<u>127,68</u>	<u>122,85</u>

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

32. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Činidbene garancije:		
- u BAM	26.128	19.508
- u stranoj valuti	10.483	3.789
Ostale garancije:		
- u BAM	14.247	13.902
- u stranoj valuti	20.123	8.358
Potencijalne obaveze po osnovu nepovučениh kredita i garancija:		
- u BAM	78.398	60.516
- u stranoj valuti	972	152
Akreditivi u stranoj valuti	4.331	355
Ostala jemstva	3.600	-
Ukupno	158.282	106.580

Na dan 31. decembra 2014. godine, rezervisanja za potencijalne gubitke za preuzete potencijalne obaveze iznosila je 1.381 hiljada BAM (2013.: 711 hiljada BAM). Kretanje u rezervisanjima prikazano je u napomeni 27.

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom (MRS) 24, lica povezana sa Bankom i ključni menadžment Banke čine:

MRS 24.19	Naziv	Opis
MRS 24.19 (a),(b)	Matični entitet i entiteti sa zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem nad entitetom	UniCredit Bank Austria AG
MRS 24.19 (c)	Supsidijarna i druga lica iz iste Grupe	Povezane banke i druga pravna lica u okviru UniCredit Grupe
MRS 24.19 (d), (e)	Pridruženi entiteti i zajednička ulaganja	Banka nije imala zavisnih entiteta niti zajedničkih ulaganja u 2014. godini
MRS 24.19 (f)	Ključni menadžment institucije ili njenog matičnog entiteta	Članovi Nadzornog odbora i Uprave Banke; članovi Nadzornog odbora i Uprave matičnog entiteta, ključni menadžment Banke, te lica povezana sa navedenim članovima
MRS 24.19 (g)	Ostala povezana lica	Banka nije imala ostalih povezanih lica u 2014. godini

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Iznosi imovine i obaveza sa članicama UniCredit Grupe su kako slijedi:

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Imovina:		
<i>Devizni računi po viđenju:</i>		
- UniCredit Bank Austria AG Beč	66.509	4.084
- UniCredit bank Srbija a.d. Beograd	49	14
- Zagrebačka banka d.d. Zagreb	280	281
- UniCredit Bank AG Minhen	1.992	470
- UniCredito Italiano SpA Milano	1.192	153
- UniCredit Bank d.d. Mostar	2	2
	70.024	5.004
<i>Kratkoročno oročeni depoziti:</i>		
- UniCredit Bank Austria AG Beč	8.042	50.447
- UniCredit Bank d.d. Mostar	3.600	-
	11.642	50.447
<i>Ostala potraživanja</i>		
- UniCredit Bank Austria AG Beč	538	543
- UniCredito Italiano SpA Milano	27	93
- UniCredit Bank d.d. Mostar	18	-
Ukupno imovina	82.249	51.083
Obaveze:		
<i>Kratkoročni depoziti:</i>		
- UniCredit Bank Austria AG Beč	172.998	185.023
- UniCredit Bank d.d. Mostar	38.600	23.000
<i>Ostale obaveze</i>		
- UniCredit Bank Austria AG Beč	131	-
- UniCredit Bank d.d. Mostar	25	-
- UniCredito Italiano SpA Milano	129	-
- UBIS, Beč (ranije: UGIS;WAVE, BAGIS)	-	62
- UBIS Prag (ranije: BTS)	-	5
	285	67
Ukupne obaveze	211.883	208.090
Neto obaveze	(129.634)	(157.007)

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Iznosi prihoda i troškova sa povezanim licima su kako slijedi:

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Pozicije uključene u bilans uspjeha:		
Prihodi od kamata:		
- UniCredit Bank Austria AG Beč	16	14
- UniCredit Bank d.d. Mostar	18	14
Ukupno prihodi od kamata	34	28
Prihodi po osnovu naknada i provizija:		
- UniCredit Bank Austria AG Beč	2	3
- UniCredit Bank d.d. Mostar	1	6
Ukupno prihodi po osnovu naknada i provizija	3	9
Rashodi od kamata:		
- UniCredit Bank Austria AG Beč	1.783	1.817
- UniCredit Bank d.d. Mostar	65	199
- UniCredit Bank AG Minhen	19	-
Ukupno rashodi od kamata	1.867	2.016
Rashodi po osnovu naknada i provizija:		
- UniCredit Bank Austria AG, Vienna	7	5
- UniCredito Italiano SPA, Milano	5	4
- Zagrebačka banka d.d., Zagreb	107	2
- UniCredit Bank d.d., Mostar	56	59
- UniCredit Bank AG Munich	7	1
Ukupno rashodi po osnovu naknada i provizija	182	71
33. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)		
Operativni troškovi poslovanja		
- UBIS, Beč (ranije: UGIS; WAVE, BAGIS)	1.391	1.286
- UniCredit Bank d.d. Mostar	126	240
- Zagrebačka banka d.d. Zagreb	21	-
- ZANE BH d.o.o. Sarajevo	9	-
Ukupno troškovi održavanja softvera	1.547	1.526
Neto troškovi	(3.553)	(3.576)

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Plate i naknade isplaćene članovima Nadzornog odbora, Uprave i ostalom ključnom rukovodstvu su kako slijedi:

	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Nadzorni odbor	-	-
Uprava		
Kratkoročno nagrađivanje		
Bruto plate isplaćene tokom tekuće godine za tekuću godinu	690	669
Bonusi isplaćeni tokom tekuće godine za prethodnu godinu - bruto	76	79
Dugoročno nagrađivanje		
Polise osiguranja uplaćene tokom tekuće godine - bruto	29	29
Isplate tokom tekuće godine po osnovu ranijih godina - bruto	75	29
Ukupno	870	806
Ostalo ključno rukovodstvo		
Kratkoročno nagrađivanje		
Bruto plate isplaćene tokom tekuće godine za tekuću godinu	834	914
Bonusi isplaćeni tokom tekuće godine za prethodnu godinu - bruto	125	149
Ukupno	959	1.063

U ostalo ključno rukovodstvo uključeno je 14 radnika Banke (2013.: 14 radnika Banke).

Iznos plate i nagrade isplaćen članovima Uprave i ključnom rukovodstvu uključuje 338 hiljada BAM (2013: 346 hiljade BAM) doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje sa propisanim iznosom doprinosa, koji se uplaćuju u obavezne penzione fondove.

U okviru redovnih transakcija obavljaju se transakcije sa povezanim licima po standardnim i fer tržišnim uslovima za koje smatramo da su „van dohvata ruke“, i procijenjujemo da Banka nema rizika od transfernih cijena.

Kredit i depoziti, te prihodi i rashodi po kreditima i depozitima članova Nadzornog odbora, Uprave i ostalog ključnog rukovodstva su kako slijedi:

	31. decembar	31. decembar
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Nadzorni odbor	-	-
Uprava		
- Krediti na dan 31. decembra	190	228
- <i>Kamatni prihod za godinu</i>	11	3
- Depoziti na dan 31. decembra	53	31
- <i>Kamatni rashod za godinu</i>	-	-
Ostalo ključno rukovodstvo		
- Krediti na dan 31. decembra	432	593
- <i>Kamatni prihod za godinu</i>	26	39
- Depoziti na dan 31. decembra	505	290
- <i>Kamatni rashod za godinu</i>	11	1
Ukupno ključno rukovodstvo		
- Kredit na dan 31. decembra	622	821
- <i>Kamatni prihod za godinu</i>	37	42
- Depoziti na dan 31. decembra	558	321
- <i>Kamatni rashod za godinu</i>	11	1

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Upravljanje rizicima koje Banka preuzima u poslovnim aktivnostima provodi se kroz sistem strategija, politika, programa, procedura rada i utvrđenih limita, koji se kontinuirano nadograđuju u skladu sa promjenama u zakonskoj regulativi, promjenama poslovnih aktivnosti zasnovanim na tržišnim kretanjima i razvoju novih proizvoda, kao i kroz usvajanje standarda UniCredit Grupe (u daljem tekstu: Grupa) u pogledu upravljanja rizicima. Na nivou Grupe djeluje cjelokupan sistem upravljanja rizicima zasnovan na definisanom apetitu za rizik, strategijama rizika i operativnim politikama i procedurama, te postavljenim limitima rizika.

Nadzorni odbor i Uprava Banke propisuje načela cjelokupnog upravljanja rizicima, te donose strategije rizika koji pokrivaju to područje poslovanja. U skladu sa politikama Grupe Banka ima implementiran standardni pristup kreditnom riziku prema Bazel II sporazumu i to putem IT platforme, koja je usklađena sa zahtjevima tih standarda.

Upravljanje rizicima organizovano je kroz organizacione jedinice, a koje su u nadležnosti Glavnog direktora upravljanja rizicima:

1. Odobravanje kreditnog rizika odgovorno između ostalog i za sprečavanje kreditnih prevara,
2. Monitoring kreditnog rizika,
3. Upravljanje specijalnim plasmanima,
4. Kontroling rizika s funkcijom upravljanja instrumentima osiguranja,
5. Upravljanje tržišnim rizicima, i
6. Upravljanje operativnim rizicima.

U okviru Upravljanja specijalnim plasmanima postoje tri odjeljenja: Restrukturiranje, Upravljanje lošim plasmanima i Centar za naplatu potraživanja Maloprodaje.

Najznačajnije vrste rizika kojima je Banka izložena su kreditni rizik, tržišni rizik i operativni rizik.

34.1. Kreditni rizik

Banka je izložena kreditnom riziku koji se može definisati kao mogućnost da dužnik ne ispunji svoje obaveze po ugovorima o kreditiranju, što rezultira finansijskim gubitkom za Banku. Preuzimanje kreditnog rizika regulisano je specifičnim pravilima i principima koja je definisala Grupa za područja kreditnih strategija, politika, razvoja modela, koncentracije rizika, uvođenja novih proizvoda, monitoringa i izvještavanja. Izloženošću kreditnom riziku se upravlja u skladu sa važećim strategijama i politikama Banke, kao i drugim internim aktima propisanim od strane Nadzornog odbora i Uprave Banke. Strategijama kreditnog rizika definisani su glavni strateški ciljevi, te određeni limiti u preuzimanju kreditnog rizika u poslovanju sa svim segmentima klijenata.

Opšti principi i pravila upravljanja kreditnim rizikom utvrdila je Grupa Opštom kreditnom politikom, a Banka ih primjenjuje u svom poslovanju u skladu sa zahtjevima regulatora i grupnim standardima i najboljom praksom. Opšta pravila i principi detaljnije su definisani određenim specijalnim kreditnim politikama.

a) Mjerenje kreditnog rizika

U mjerenju kreditnih rizika uglavnom su zastupljeni sljedeći faktori: rizik gubitka koji proizilazi iz nesolventnosti dužnika i rizik gubitka koji proizilazi iz promjene ocjene rizičnosti klijenta. Faktori koji se uzimaju su i ukupna kreditna izloženost koja uključuje bilansne i vanbilansne pozicije Banke, te kvalitet i vrijednost instrumenata obezbjeđenja.

Kreditni rizik se mjeri na nivou pojedinog korisnika kredita/transakcije i na nivou ukupnog portfolija.

Banka uz podršku Grupe razvija i uspostavlja i sistem mjerenja kreditnog rizika na portfolio osnovi primjenjujući Basel II osnovne parametre kreditnog rizika za kalkulaciju očekivanog gubitka iz kreditnog portfolija, te kalkulaciju internih kapitalnih zahtjeva za pokriće potencijalnih gubitaka zbog kreditnog rizika na osnovu obračuna kreditnog VaR-a („Value at Risk“). Kreditni VaR kao mjera ekonomskog/internog kapitala takođe je i osnovni input za definisanje kreditnih strategija, analizu kreditnih limita i koncentracije rizika.

Uspostavljeni sistem izvještavanja analizira glavne pokretače i komponente kreditnog rizika i njihovu dinamiku kako bi se po potrebi i na vrijeme preduzele korektivne aktivnosti. Izvještaji sadrže informacije o promjenama u veličini i kvalitetu kreditnog portfolija na nivou segmenta klijenata i za Banku.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.1. Kreditni rizik (nastavak)

b) Politike kontrole rizika

Banka upravlja, ograničava i kontroliše koncentracije kreditnog rizika gdje god je takav rizik utvrđen, a posebno u pogledu pojedinih klijenata i/ili grupa, te industrijskim sektorima.

Banka uspostavlja nivo kreditnog rizika koji preuzima postavljanjem ograničenja na iznos rizika prihvaćenog u odnosu na jednog zajmoprimca ili grupe, odnosno industrijske sektore. Takvi rizici prate se na redovnom kvartalnom nivou kroz izvještaj o koncentraciji izloženosti po industrijskim sektorima i usklađenosti sa usvojenom industrijskom strategijom, a o čemu se izvještava Kreditni odbor Banke. Dodatno, kroz redovni mjesečni izvještaj za Kreditni odbor, Upravljanje rizicima izvještava Kreditni odbor o definisanim limitima na nivou Banke.

Kreditni odbor, Uprava i Nadzorni odbor Banke redovno se informišu i o svim značajnim promjenama u iznosu i kvalitetu portfolia.

Kreditnim rizikom takođe se upravlja i redovnom analizom sposobnosti zajmoprimaca i potencijalnih podmirivanja obaveza otplate glavnice i kamate, te promjenom kreditnih limita gdje je potrebno.

U cilju minimiziranja rizika u kreditnom poslovanju, Banka ima uspostavljen sistem s politikama za definisanje, procjenu i tretman kolaterala koji služi za osiguranje naplate potraživanja, te kao osiguranje za naplatu svojih potraživanja uzima prihvatljiv kolateral. Prihvatljiv kolateral predstavlja zalog koji ima poznato aktivno tržište i stabilne cijene čija je vrijednost zadovoljavajuća u odnosu na potraživanja Banke i koji je dovoljan da zaštiti Banku od mogućeg gubitka glavnice, kamata, naknade i troškova naplate.

34.1.1. Maksimalna izloženost kreditnom riziku za bilansne i vanbilansne stavke

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Bilansna aktiva		
Novčana sredstva (Napomena 17)	69.883	41.412
Obavezna rezerva kod Centralne banke (Napomena 18)	51.174	40.975
Kredit i potraživanja od banaka (Napomena 19)	117.139	97.659
Kredit i potraživanja od komitenata - pravna lica (Napomena 20)	359.032	375.515
Kredit i potraživanja od komitenata - fizička lica (Napomena 20)	346.708	298.055
Obračunata kamata	1.343	1.308
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (Napomena 21a)	127.854	69.190
Finansijska imovina koja se drži do dospeljeća (Napomena 21b)	36	105
Ostala aktiva (Napomena 24)	4.244	2.575
Ukupna bilansna aktiva izložena kreditnom riziku	1.077.413	926.794
Vanbilansna aktiva		
Garancije i druga jemstva	75.312	45.912
Odobrena prekoračenja, okvirni krediti i garancije	82.970	60.668
Ukupna vanbilansna aktiva izložena kreditnom riziku	158.282	106.580
Stanje na dan 31. decembra	1.235.695	1.033.374

Tabela predstavlja maksimalnu izloženost kreditnom riziku Banke na dan 31. decembra 2014. i 31. decembra 2013., bez uzimanja u obzir zaloga ili drugih instrumenata osiguranja kredita. Za bilansnu imovinu, iskazane izloženosti su bazirane na neto knjigovodstvenim vrijednostima. Kako je prikazano u gornjoj tabeli 57,1 % ukupne maksimalne izloženosti potiče od kredita klijentima (2013.: 65,2%), a 9,5 % potiče od kredita bankama (2013.: 9,5%). Uprava je uvjerena u sposobnost da nastavi kontrolisati i održavati izloženost kreditnom riziku.

Banka uzima kolaterale za kredite i potraživanja u obliku hipoteke nad nekretninama te drugim osiguranjima nad imovinom i garancijama. Inicijalne procjene vrijednosti kolaterala, odnosno nekretnina, se rade već prilikom odobravanja kreditnog zahtjeva, odnosno sastavni su dio procesa odobravanja kreditnih zahtjeva klijenata. Ponovne procjene se rade u skladu s definisanim principima i pravilima sistema upravljanja kolateralima. Kolaterali se ne koriste u slučaju kredita i avansa od banaka, te finansijske imovine raspoložive za prodaju.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.1. Kreditni rizik (nastavak)

U vidu uticaja opšte finansijske i ekonomske krize, postoje značajne neizvjesnosti vezano uz fer tržišnu vrijednost takvog kolaterala, zajedno s vremenom koje je potrebno kako bi se realizovale prodaje.

34.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja

Umanjenje vrijednosti i politike umanjenja vrijednosti

Banka sa svakim datumom izvještavanja provjerava da li postoje objektivni znaci umanjenja vrijednosti finansijske imovine kao što je prethodno objašnjeno u Napomeni 3.6.

U svrhu određivanja umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja Banka razlikuje dva pristupa:

- Krediti koji se procjenjuju pojedinačno,
- Krediti koji se procjenjuju na portfolio osnovi (generička - „IBNR“ i posebna rezervisanja).

Kredit koji se pojedinačno procjenjuje

Individualno značajni krediti se procjenjuju pojedinačno kako bi se utvrdilo da li postoje objektivni znaci umanjenja vrijednosti. Faktori koji mogu uticati na sposobnosti i spremnosti svakog pojedinačnog dužnika da ispuni svoju obavezu prema Banci su kako slijedi:

- nepodmirenje ili kašnjenje u plaćanju kamata ili glavnice,
- nepoštovanje uslova ugovora,
- pokretanje stečajnog postupka,
- konkretne informacije o poteškoćama u poslovanju (npr. izražene u nedovoljnoj likvidnosti klijenta),
- značajne promjene u klijentovom tržišnom okruženju, i
- globalna ekonomska situacija.

Kredit koji se procjenjuje na portfolio osnovi (generička - „IBNR“ i posebna rezervisanja)

U svrhu procjene umanjenja vrijednosti kredita koji nisu pojedinačno značajni, krediti se grupišu na bazi sličnih karakteristika kreditnog rizika. Banka je izvršila segmentaciju portfolia i u okviru nje podjelu na grupe rizika na bazi rejtinga za pravna lica i dana kašnjenja za fizička lica, te u skladu s tim primjenom parametara (vjerovatnoće neizvršavanja obaveza, gubitka za dato potraživanje i iznosa koji Banka potražuje u slučaju neizvršavanja obaveza) utvrđenih Basel II standardima i usklađenih s MSFI zahtjevima kreira umanjenje vrijednosti.

Za potrebe kreditnog monitoringa i upravljanja kreditnim rizikom, Banka kreditni portfolio dijeli u sljedeće grupe:

- Prihodujući krediti – nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti
- Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjene vrijednosti
- Neprihodujući krediti za koje je priznato umanjene vrijednosti.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.1. Kreditni rizik (nastavak)

34.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (nastavak)

Analiza kreditnog portfolia u skladu sa navedenim kategorijama navedena je u nastavku:

	31. decembar 2014.			31. decembar 2013.		
	'000 BAM			'000 BAM		
	Kredit	Rezer-	%	Kredit	Rezer-	%
		visanja			visanja	
Prihodujući i dospjeli krediti za koje nije priznato posebno umanjenje vrijednosti						
- krediti pravnim licima	344.707	5.970	1,7%	357.136	5.057	1,4%
- krediti fizičkim licima	345.507	2.256	0,7%	296.237	2.564	0,9%
	690.214	8.226	1,2%	653.373	7.621	1,2%
Neprihodujući krediti						
- krediti pravnim licima	56.090	35.795	63,8%	54.294	30.858	56,8%
- krediti fizičkim licima	21.093	17.636	83,6%	20.453	16.071	78,6%
	77.183	53.431	69,2%	74.747	46.929	62,8%
Ukupno krediti	767.397	61.657	8,0%	728.120	54.550	7,5%

Pokrivenost neprihodujućeg portfolia rezervisanjima iznosi 69,2% (2013.: 62,8%).

U nastavku se nalazi analiza bruto i neto (neto od rezervisanja za umanjenje vrijednosti) kredita i potraživanja od komitenata:

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Pravna lica		
Nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti	343.971	356.994
Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjenje vrijednosti	736	142
Neprihodujući krediti (krediti umanjene vrijednosti)	56.090	54.294
Bruto izloženost	400.797	411.430
Umanjeno za rezervisanja za umanjenje vrijednosti:		
- Portfolio umanjenje vrijednosti (IBNR) te pojedinačno i grupno umanjenje vrijednosti	(41.765)	(35.915)
Neto izloženost	359.032	375.515
	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
Fizička lica		
Nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti	345.451	296.174
Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjenje vrijednosti	56	63
Neprihodujući krediti (krediti umanjene vrijednosti)	21.093	20.453
Bruto izloženost	366.600	316.690

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.1. Kreditni rizik (nastavak)

34.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (nastavak)

	2014. '000 BAM	2013. '000 BAM
Umanjeno za rezervisanja za umanjenje vrijednosti:		
- Portfolio umanjenje vrijednosti (IBNR) te pojedinačno i grupno umanjenje vrijednosti	(19.892)	(18.635)
Neto izloženost	346.708	298.055
Ukupna bruto izloženost	767.397	728.120
Portfolio umanjenje vrijednosti (IBNR)	(8.226)	(7.621)
Pojedinačno i grupno umanjenje vrijednosti	(53.431)	(46.929)
Neto izloženost	705.740	673.570

a) Nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti

Kvalitet portfolia kredita klijentima koji nisu dospjeli niti im je vrijednost umanjena može se procijeniti na osnovu internog standardnog praćenja. Krediti klijenata se redovno prate i sistemski pregledaju sa ciljem otkrivanja nepravilnosti ili znakova upozorenja. Isti su predmet stalnog monitoringa s ciljem preduzimanja pravovremenih akcija koje su usklađene sa poboljšanjem/pogoršanjem rizičnog profila klijenta.

Pregled bruto izloženosti nedospjelih kredita neumanjene vrijednosti prema vrsti klijenta je kako slijedi:

	Kreditni fizičkim licima				Kreditni pravnim licima			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja a po tekućim računima	Ukupno	Veliki	Srednji	Mali	Ukupno
31. decembar 2014.	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Standardno praćenje	257.564	67.939	19.948	345.451	235.194	75.199	33.578	343.971
31. decembar 2013.								
Standardno praćenje	211.942	64.634	19.598	296.174	268.674	54.455	33.865	356.994

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.1. Kreditni rizik (nastavak)

34.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjenja vrijednosti i rezervisanja (nastavak)

b) Dospjeli krediti za koje nije priznato posebno umanjenje vrijednosti

Za kredite i potraživanja od komitenata s kašnjenjem do 90 dana ne smatra se da im je umanjena vrijednost, osim ukoliko ne postoje druge informacije koje ukazuju na suprotno. Bruto iznos dospjelih kredita i potraživanja od komitenata koja su dospjela, neumanjene vrijednosti su kako slijedi:

31. decembar 2014.	Kreditni fizičkim licima			Ukupno	Kreditni pravnim licima			
	Potrošački i krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekorače nja po tekućim računima		Veliki	Srednji	Mali	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Dospjelo:								
- do 30 dana	26	1	-	27	-	250	42	292
- od 30 - 60 dana	16	-	-	16	-	-	410	410
- od 60 - 90 dana	13	-	-	13	-	33	1	34
- iznad 90 dana	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	55	1	-	56	-	283	453	736
Vrijednost zaloga 31. decembar 2013.	1	1	-	2	-	250	5	255
Dospjelo:								
- do 30 dana	22	-	-	22	-	12	27	39
- od 30 - 60 dana	29	-	-	29	-	-	24	24
- od 60 - 90 dana	12	-	-	12	-	-	79	79
- iznad 90 dana	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	63	-	-	63	-	12	130	142
Vrijednost zaloga	-	-	-	-	-	-	-	-

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.1. Kreditni rizik (nastavak)

34.1.2. Upravljanje kreditnim rizikom i politike umanjena vrijednosti i rezervisanja (nastavak)

c) Neprihodujući krediti umanjene vrijednosti

Podjela kredita od komitenata kojima je umanjena vrijednost zajedno sa alociranom vrijednošću povezanih instrumenata osiguranja, je kako slijedi:

	Kreditni fizički licima				Kreditni pravnim licima			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prek. po tekućim računima	Ukupno	Veliki	Srednji	Mali	Ukupno
31. decembar 2014.	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Neprihodujući krediti	13.952	4.779	2.362	21.093	2.357	31.832	21.901	56.090
Vrijednost zaloga	219	3.933	-	4.152	1.534	18.932	11.395	31.861
31. decembar 2013.								
Neprihodujući krediti	15.965	2.305	2.183	20.453	7.202	25.156	21.936	54.294
Vrijednost zaloga	2.497	2.292	-	4.789	7.167	20.468	15.474	43.109

Podaci prikazani u navedenoj tabeli iskazani su u bruto iznosu.

Na dan 31. decembra 2014. godine, imovina stečena za loše kredite iznosila je 81 hiljadu BAM (2013.: 81 hiljada BAM), koja je evidentirana vanbilansno.

d) Restrukturirani krediti i potraživanja

Tokom godine Banka je restrukturirala određene kredite klijentima, s ciljem poboljšanja njihove krajnje naplativosti. Restruktuiranje se uglavnom provodi zbog pogoršanja ili sprečavanja daljnjeg pogoršanja finansijske pozicije klijenata na osnovu analize mogućnosti uspješnog restrukturiranja sa ciljem otklanjanja poteškoća u poslovanju klijenta u definisanom roku i povrata klijenta u prihodujući portfolio.

Restrukturirani krediti (izloženost po svim restrukturiranim plasmanima bez obzira da li su u nadležnosti Poslovnih segmenata, Restruktuiranja ili Upravljanja lošim plasmanima) iznosili su ukupno 33.553 hiljada BAM (2013.: 28.228 hiljada BAM).

	31. decembar 2014.	31. decembar 2014.
	'000 BAM	'000 BAM
Restrukturirani krediti	33.553	28.228
Kreditni portfolio – bruto	767.397	728.120
Učešće restrukturiranih kredita u bruto kreditnom portfolio	4,4%	3,9%

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće biti u stanju da potpuno i bez odlaganja izmiri svoje finansijske obaveze. U tom smislu, osnovni cilj Banke kod upravljanja rizikom likvidnosti kao centralnim rizikom prisutnim u bankarskom poslovanju jeste da uskladi svoje poslovne aktivnosti i obezbijedi optimalnu likvidnost u skladu sa minimalnim standardima i limitima propisanim od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Centralne banke BiH i Grupe.

Banka ima pristup različitim izvorima finansiranja koji uključuju različite vrste depozita fizičkih i pravnih lica, banaka (unutar i van Grupe), te kreditnih linija. Navedeni izvori omogućavaju fleksibilnost izvora finansiranja, te ograničavaju zavisnost o bilo kojem pojedinačnom izvoru, samim tim obezbjeđujući visok nivo samoodrživosti u eventualnim kriznim periodima.

Banka je implementirala politike likvidnosti Grupe kojima su definisane metode i procedure analize parametara likvidnosti, odgovornosti upravljačkih funkcija i linije izvještavanja, a koje pokrivaju kratkoročnu, srednjoročnu i dugoročnu likvidnost kao i stres testove likvidnosti. U skladu sa smjernicama Grupe izloženost riziku likvidnosti drži se na nivou na kojem Banka može biti u stanju da ispoštuje svoje obaveze plaćanja na redovnoj osnovi, ali i u periodu kriza, obezbjeđenjem monitoringa kratkoročnih i dugoročnih zahtjeva za likvidnošću. Banka je usvojila i Politiku upravljanja likvidnošću u vanrednim situacijama koja se sastoji od Politike upravljanja likvidnošću i Akcionog plana za postupanje u vanrednim situacijama.

Potrebe za kratkoročnom likvidnošću se planiraju svaki mjesec za period od narednih šest mjeseci, a kontrolišu se i održavaju na dnevnom nivou. Funkcija Upravljanja aktivom i pasivom upravlja dnevnim rezervama likvidnosti, obezbjeđujući usklađenost sa potrebama klijenata.

Naredna tabela prikazuje profil strukturne likvidnosti, koja predstavlja analizu sredstava i obaveza po odgovarajućim vremenskim korpama, a na osnovu preostalog perioda ugovorenog dospijeca, uz slijedeće izuzetke:

- 1) Tekući i štedni računi po viđenju, te prekoračenja po tekućim računima pravnih i fizičkih lica raspoređeni su na bazi njihove procijenjene stabilnosti, u skladu sa odlukama ABRS i u skladu sa standardima Grupe.
- 2) Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju raspoređene su na bazi procjene vremenskog perioda utrživosti ili založivosti hartija kod centralne banke, a u skladu sa standardima Grupe.
- 3) Neprihodujući krediti, ostala imovina, kapital i rezerve mapiraju se takođe prema standardnim pravilima Grupe, na najduži rok dospijeca.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

31. decembar 2014.	Do mjesec dana '000 BAM	Od 1 do 3 mjeseca '000 BAM	Od 3 do 12 mjeseci '000 BAM	Od 1 do 5 godina '000 BAM	Preko 5 godina '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Imovina						
Novčana sredstva	69.883	-	-	-	-	69.883
Obavezna rezerva kod Centralne banke	51.174	-	-	-	-	51.174
Kredit i potraživanja od banaka	117.139	-	-	-	-	117.139
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	127.473	9	372	127.854
Kredit i potraživanja od komitenata	15.968	31.697	95.014	313.775	248.502	704.956
Finansijska imovina koja se drži do dospijeca	-	-	29	7	-	36
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	16.391	16.391
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	1.957	1.957
Ostala aktiva	2.122	849	1.273	-	-	4.244
Odloženo poresko sredstvo	-	-	88	-	-	88
Ukupno imovina	256.286	32.546	223.877	313.791	267.222	1.093.722
Obaveze, kapital i rezerve						
Depoziti i krediti od banaka	98.383	64.028	33.657	38.330	15.360	249.758
Depoziti i krediti od komitenata	85.511	87.164	124.295	238.928	126.631	662.529
Ostale obaveze	4.274	4.274	5.129	3.420	-	17.097
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	127	2.419	-	2.546
Obaveza poreza na dobit	-	28	-	-	-	28
Odložena poreska obaveza	-	-	-	-	-	-
Kapital i rezerve	-	-	-	-	161.764	161.764
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	188.168	155.494	163.208	283.097	303.755	1.093.722
Neusklađenost ročne strukture	68.118	(122.948)	60.669	30.694	(36.533)	-

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.2. Rizik likvidnosti (nastavak)

	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2013.	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Imovina						
Novčana sredstva	41.412	-	-	-	-	41.412
Obavezna rezerva kod Centralne banke	40.975	-	-	-	-	40.975
Kredit i potraživanja od banaka	97.659	-	-	-	-	97.659
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	68.806	10	374	69.190
Kredit i potraživanja od komitenata	62.340	24.502	76.781	291.008	217.301	671.932
Finansijska imovina koja se drži do dospelja	-	-	69	36	-	105
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	17.049	17.049
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	3.039	3.039
Ostala aktiva	1.288	515	772	-	-	2.575
Odloženo poresko sredstvo	-	-	54	-	-	54
Ukupno imovina	243.674	25.017	146.482	291.054	237.763	943.990
Obaveze, kapital i rezerve						
Depoziti i krediti od banaka	138.409	6.000	29.305	62.793	15.521	252.028
Depoziti i krediti od komitenata	76.970	73.867	95.133	187.238	99.673	532.881
Ostale obaveze	3.206	3.117	3.727	2.366	-	12.416
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	125	1.963	-	2.088
Obaveza poreza na dobit	-	264	-	-	-	264
Odložena poreska obaveza	-	-	-	-	-	-
Kapital i rezerve	-	-	-	-	144.313	144.313
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	218.585	83.248	128.290	254.360	259.507	943.990
Neusklađenost ročne strukture	25.089	(58.231)	18.192	36.694	(21.744)	-

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima

Tržišni rizici proizilaze iz opštih i specifičnih kretanja i promjena određenih tržišnih varijabli (kamatnih stopa, cijena hartija od vrijednosti, valuta) koje mogu uticati na ekonomsku vrijednost portfolija u knjizi trgovanja i u knjizi banke. Banka je izložena tržišnim rizicima uglavnom zbog pozicija i poslovnih aktivnosti u knjizi banke.

Upravljanje izloženošću tržišnim rizicima uključuje aktivnosti vezane za poslovanje Tržišta i Upravljanja aktivom i pasivom, a uređeno je kroz sistem internih akata i mrežu definisanih limita i signala upozorenja koji se nadgledaju na dnevnoj bazi. Mjerenje tržišnih rizika zasniva se na VaR („Value at Risk“) metodologiji. VaR je procijenjeni potencijalni prekonoćni gubitak koji nastaje na ukupnoj i pojedinim pozicijama bilansne strukture u definisanom vremenskom periodu, zasnovan na brojnim pretpostavkama promjena tržišnih uslova sa nivoom pouzdanosti od 99%. Grupa koristi istorijsku simulaciju volatilnosti kao model procjene koji se bazira na posljednjih 500 opservacija dnevnih povrata. Kvalitet VaR modela kontinuirano se prati retroaktivnim testiranjem. Pored VaR modela Upravljanje tržišnim rizicima koristi i limite otvorene devizne pozicije i kalkulaciju baznog boda kao dopunu postavljenim VaR limitima.

Faktori koji su takođe od važnosti za procjenu uticaja tržišnih rizika na portfolio Banke su i stres orijentisani nivoi upozorenja i limiti. Banka provodi testiranja otpornosti na stres unutar Upravljanja rizicima u skladu sa grupnim parametrima za:

- valutni,
- kamatni i
- rizik likvidnosti,

a rezultati su uključeni u redovne ALCO izvještaje.

Aktivnosti na reviziji limita tržišnih rizika Banka provodi usko sarađujući sa UniCredit Bank Austria AG Beč. Ove aktivnosti rade se najmanje na godišnjem nivou, a po potrebi i češće u skladu sa poslovnim promjenama nastalim mijenjanjem zakonske regulative, razvojem ciljeva poslovnih strategija kao i ciljanim profilom rizika.

Skup dokumenata sa pravilima za operacije koje se obavljaju od strane Tržišta i za Upravljanje tržišnim rizicima je sačinjen u vidu priručnika Finansijskih tržišta koji je podjeljen u tri dijela (opšti, specifični i organizacioni). Samo dozvoljenim nosiocima rizika je omogućeno da ulaze u rizične pozicije.

Pregled ukupne VaR pozicije Banke:

	2014.	2013.
	'000 BAM	'000 BAM
- prosjek za period	317	279
- maksimalan za period	648	326
- minimalan za period	230	237

Pored implementiranja grupnih tehnika, metoda i modela mjerenja tržišnih rizika Banka kontinuirano radi na unapređenju poslovnih procesa i kvaliteta podataka.

34.3.1. Valutni rizik

Valutni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed promjene kursa valuta. Izloženost valutnom riziku proizilazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontroliše se dnevno, prema zakonskim i od strane Grupe utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za svu imovinu i obaveze denominovane u stranoj valuti ili vezane za stranu valutu.

Dnevna kontrola obračuna valutnog rizika u skladu sa smjernicama Grupe prema utvrđenim pravilima praćenja kretanja kroz konverzijske račune po pojedinim valutama je u domenu Upravljanja tržišnim rizicima.

Banka svoje poslovne aktivnosti nastoji usmjeravati u cilju minimiziranja neusklađenosti između imovine i obaveza denominovanih u stranoj valuti ili uz valutnu klauzulu, održavajući dnevno poslovanje u granicama postavljenih limita.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (nastavak)

34.3.1. Valutni rizik (nastavak)

Sve osjetljivosti koje proizilaze iz pozicija u vezi sa valutama su obuhvaćene i opštim dnevnim VaR limitom, koji između ostalih rizika, ograničava i maksimalno dozvoljeni gubitak otvorenih pozicija u stranim valuta. Testiranje otpornosti na stres za kategoriju valutnog rizika Banka provodi obuhvatajući apresijacijske i depresijacijske šokove za sve važnije pojedinačne valute i grupe valuta, a rezultati su obuhvaćeni redovnim ALCO izvještajima.

Izloženost valutnom riziku prati se dnevno i u skladu sa zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinoj valuti, te u ukupnom iznosu za imovinu i obaveze denominovane u stranim valutama ili vezane uz valutnu klauzulu. Prema lokalnoj regulativi pokazatelj valutnog rizika je odnos između ukupne otvorene devizne pozicije i osnovnog kapitala Banke (Tier 1).

U skladu sa odlukom kojom se uređuju minimalni standardi za upravljanje deviznim rizikom, Banka je dužna da odnose između aktive i pasive u svakoj pojedinoj valuti održava tako da njena ukupna otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 30% njenog osnovnog kapitala. Banka prema internim propisima rizik izloženosti promjeni kursa stranih valuta mjeri kroz otvorenost pozicija u stranoj valuti u odnosu na limite utvrđene u apsolutnim iznosima.

	2014.	2013.
Pokazatelji valutnog rizika:		
– Na dan 31. decembar	26,07%	12,5%
– Maksimalan za period – mjesec decembar	26,07%	25,6%
– Minimalan za period – mjesec decembar	0,71%	4,3%

Najveći dio poslovanja izlaže Banku riziku promjene kursa EUR-a, ali zbog Currency Board režima kojim je odnos domaće valute i EUR fiksiran, može se smatrati da ne postoji izloženost Banke riziku promjene kursa.

Od rizika izloženosti valutnom riziku u drugim stranim valutama osim EUR Banka se štiti upravljanjem deviznom pozicijom, u okviru strategija upravljanja aktivom i pasivom, na način da se pozicije otvorene kroz poslovanje s klijentima zatvaraju suprotnim transakcijama, tako da se otvorena pozicija Banke svodi na minimum.

Analiza imovine i obaveza iskazanih u deviznim iznosima, sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine, prikazana je u narednoj tabeli:

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (nastavak)

34.3.1. Valutni rizik (nastavak)

	EUR '000 BAM	EUR vezane pozicije '000 BAM	USD '000 BAM	Ostale valute '000 BAM	Ukupno valute '000 BAM	KM '000 BAM	Ukupno '000 BAM
31. decembar 2014.							
Imovina							
Novčana sredstva	6.261	-	282	863	7.406	62.477	69.883
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	-	-	-	51.174	51.174
Kredit i potraživanja od banaka	94.881	-	9.909	8.749	113.539	3.600	117.139
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	53.848	-	-	53.848	74.006	127.854
Kredit i potraživanja od komitenata	109.368	329.436	-	-	438.804	266.152	704.956
Finansijska imovina koja se drži do dospeljeća	-	-	-	-	-	36	36
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	-	16.391	16.391
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	1.957	1.957
Ostala aktiva	131	438	114	13	696	3.548	4.244
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	88	88
Ukupno imovina	210.641	383.722	10.305	9.625	614.293	479.429	1.093.722
Obaveze							
Depoziti i krediti od banaka	211.025	-	-	-	211.025	38.733	249.758
Depoziti i krediti od komitenata	223.486	161.819	13.453	14.018	412.776	249.753	662.529
Ostale obaveze	5.179	780	81	118	6.158	10.939	17.097
Rezervisanja za obaveze i troškove	1.571	-	-	-	1.571	975	2.546
Obaveza poreza na dobit Neto odložena poreska obaveza	-	-	-	-	-	28	28
Kapital i rezerve	3.496	-	-	-	3.496	158.268	161.764
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	444.757	162.599	13.534	14.136	635.026	458.696	1.093.722
Neto devizna pozicija	(234.116)	221.123	(3.229)	(4.511)	(20.733)	20.733	-

Pad u valutama (osim EUR) u odnosu na BAM od 10%, a da pri tom sve ostale varijable ostanu iste, rezultirale bi povećanjem dobiti za 2014. godinu od 774,00 hiljada BAM (2013. godina: povećanje za 846,4 hiljada BAM).

Rast od 10% tih valuta rezultiralo bi smanjenjem dobiti za 2014. godinu od 774,00 hiljada BAM (2013. godina: smanjenje za 846,4 hiljada BAM).

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (nastavak)

34.3.1. Valutni rizik (nastavak)

	EUR '000 BAM	EUR vezane pozicije '000 BAM	USD '000 BAM	Ostale valute '000 BAM	Ukupno valute '000 BAM	KM '000 BAM	Ukupno '000 BAM
31. decembar 2013.							
Imovina							
Novčana sredstva	6.606	-	236	1.122	7.964	33.448	41.412
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	-	-	-	40.975	40.975
Kredit i potraživanja od banaka	88.648	-	6.476	2.535	97.659	-	97.659
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	11.791	-	-	11.791	57.399	69.190
Kredit i potraživanja od komitenata	112.347	332.634	-	-	444.981	226.951	671.932
Finansijska imovina koja se drži do dospeljeća	-	-	-	-	-	105	105
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	-	17.049	17.049
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	3.039	3.039
Ostala aktiva	111	126	220	12	469	2.106	2.575
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	54	54
Ukupno imovina	207.712	344.551	6.932	3.669	562.864	381.126	943.990
Obaveze							
Depoziti i krediti od banaka	229.012	-	1	-	229.013	23.015	252.028
Depoziti i krediti od komitenata	185.746	107.770	8.956	9.246	311.718	221.163	532.881
Ostale obaveze	4.304	249	802	60	5.415	7.001	12.416
Rezervisanja za obaveze i troškove	292	-	-	-	292	1.796	2.088
Obaveza poreza na dobit	-	-	-	-	-	-	-
Neto odložena poreska obaveza	-	-	-	-	-	264	264
Kapital i rezerve	3.382	-	-	-	3.382	140.931	144.313
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	422.736	108.019	9.759	9.306	549.820	394.170	943.990
Neto devizna pozicija	(215.024)	236.532	(2.827)	(5.637)	13.044	(13.044)	-

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (nastavak)

34.3.2. Kamatni rizik

Banka je izložena riziku koji je rezultat uticaja fluktuacije tržišnih kamatnih stopa na finansijsku poziciju Banke i novčane tokove. Poslovanje Banke je pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa, u onoj mjeri u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima. Marže kamatnih stopa mogu porasti kao rezultat ovih fluktuacija, ali istovremeno mogu biti i smanjene i prouzrokovati gubitke pri neočekivanim fluktuacijama.

Osnovni izvori rizika promjene kamatnih stopa su:

- rizik promjene cijena (repricing risk) koji proizilazi iz nepovoljnih promjena fer vrijednosti imovine i obaveza tokom preostalog perioda do sljedeće promjene kamatne stope (stavke sa fiksnom kamatnom stopom klasifikuju se prema preostalom dospijeću);
- rizik promjene nagiba i oblika krivulje prinosa (yield curve risk);
- rizik različite promjene aktivnih i pasivnih kamatnih stopa (basis risk) instrumenata koji imaju identično dospijeće i izraženi su u identičnoj valuti, ali im se kamatne stope baziraju na različitim vrstama referentnih stopa (npr. EURIBOR vs. LIBOR).

Izloženost riziku promjene kamatnih stopa prati se utvrđenim izvještajima i u skladu sa smjernicama Grupe i u domenu je Upravljanja tržišnim rizicima. Metodologija koja se koristi za procjenu rizika promjene kamatnih stopa bazirana je na GAP analizi vremenskih razlika. Razlike između kamatonosnih sredstava i obaveza u različitim vremenskim „korpama“ pokazuju kako dvije strane bilansa stanja drugačije reaguju na promjene kamatnih stopa:

- u slučaju pozitivne GAP razlike Banka je izložena riziku od gubitka u slučaju da kamatne stope date ročnosti za predmetnu valutu padaju,
- u slučaju negativne GAP razlike Banka je izložena riziku od gubitka u slučaju da kamatne stope date ročnosti za predmetnu valutu rastu.

Rizik se mjeri izračunavanjem promjene neto sadašnje vrijednosti portfolia u slučaju pomaka krive referentnih stopa za 0,01% (1 bazni bod) i limitira se BPV limitom (limit vrijednosti baznog boda) kao mjerom osjetljivosti. BPV limiti se određuju sumarno, po valutama i po vremenskim korpama. BPV limiti dnevne usklađenosti poslovanja su propisani od strane UniCredit Grupe. Kamatni rizik se prati takođe i kroz spomenuti VaR model.

Testiranje otpornosti na stres koje Banka provodi u skladu sa parametrima Grupe za kategoriju kamatnog rizika obuhvata scenarija različitih šokova na kamatnim krivama. Šokovi uključuju promjenu nivoa kamatnih stopa (paralelne pomake), rotacije krivulja, promjene nagiba krivulja i skokove na određenim segmentima kamatnih krivulja.

Izloženost kamatnom riziku Banka procjenjuje i na osnovu analiza osjetljivosti neto kamatnog prihoda.

Analiza osjetljivosti ekonomskog kapitala

Banka mjeri kamatni rizik i analizom osjetljivosti ekonomskog kapitala u skladu sa Grupom i Basel II regulatornim okvirom i rezultat analize je uključen u redovni ALCO izvještaj.

Prikaz izloženosti Banke kamatnom riziku na dan 31. decembra 2014. te 31. decembra 2013. prikazan je u narednim tabelama.

Banka je izložena raznim rizicima, koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Naredna tabela prikazuje procjenu Banke o kamatnom riziku na dan 31. decembra 2014. i 2013. te određenu osjetljivost zarada Banke na kretanje kamatnih stopa što nije nužno indikacija za naredne periode.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (nastavak)

34.3.2. Kamatni rizik (nastavak)

- a) Period promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi na koje se primjenjuju fiksne kamatne stope

Takođe, na zaradu će uticati i ročna struktura imovine i obaveza Banke:

	Do mjesec dana '000 BAM	Od 1 do 3 mjeseca '000 BAM	Od 3 do 12 mjeseci '000 BAM	Od 1 do 5 godina '000 BAM	Preko 5 godina '000 BAM	Nekama- tonosno '000 BAM	Ukupno '000 BAM	Fiksna kamatn a stopa '000 BAM
31. decembar 2014.								
Imovina								
Novčana sredstva	53.169	-	-	-	-	16.714	69.883	-
Obavezna rezerva kod Centralne banke	51.174	-	-	-	-	-	51.174	-
Kredit i potraživanja od banaka	117.139	-	-	-	-	-	117.139	-
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	5.086	9.460	112.936	-	372	127.854	127.482
Kredit i potraživanja od komitenata	153.404	346.921	169.955	23.524	11.152	-	704.956	201.860
Finansijska imovina koja se drži do dospelja	-	-	-	36	-	-	36	36
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	-	16.391	16.391	-
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	1.957	1.957	-
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	4.244	4.244	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	88	88	-
Ukupno imovina	374.886	352.007	179.415	136.496	11.152	39.766	1.093.722	329.378
Obaveze								
Depoziti i krediti od banaka	810	209.753	39.070	-	-	125	249.758	-
Depoziti i krediti od komitenata	226.269	96.513	76.808	133.883	12.391	116.665	662.529	261.148
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	17.097	17.097	-
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	-	2.546	2.546	-
Obaveza za porez na dobit	-	-	-	-	-	28	28	-
Odložena poreska obaveza	-	-	-	-	-	-	-	-
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	161.764	161.764	-
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	227.079	306.266	115.878	133.883	12.391	298.225	1.093.722	261.148
Kamatna neusklađe-	147.808	45.741	63.537	2.613	(1.239)	(258.459)	-	68.230

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (nastavak)

34.3.2. Kamatni rizik (nastavak)

a) Period promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi na koje se primjenjuju fiksne kamatne stope (nastavak)

	Do mjesec dana '000 BAM	Od 1 do 3 mjeseca '000 BAM	Od 3 do 12 mjeseci '000 BAM	Od 1 do 5 godina '000 BAM	Preko 5 godina '000 BAM	Nekama- tonosno '000 BAM	Ukupno '000 BAM	Fiksna kamatn a stopa '000 BAM
31. decembar 2013.								
Imovina								
Novčana sredstva	22.724	-	-	-	-	18.688	41.412	-
Obavezna rezerva kod Centralne banke	40.975	-	-	-	-	-	40.975	-
Kredit i potraživanja od banaka	97.659	-	-	-	-	-	97.659	97.659
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	8.318	6.542	53.956	-	374	69.190	68.816
Kredit i potraživanja od komitenata	194.060	345.765	106.086	20.287	5.734	-	671.932	34.521
Finansijska imovina koja se drži do dospelja	-	-	-	105	-	-	105	105
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	-	17.049	17.049	-
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	3.039	3.039	-
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	2.575	2.575	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	54	54	-
Ukupno imovina	355.418	354.083	112.628	74.348	5.734	41.779	943.990	201.101
Obaveze								
Depoziti i krediti od banaka	711	209.453	41.173	-	-	691	252.028	-
Depoziti i krediti od komitenata	194.556	65.321	69.759	85.286	8.717	109.242	532.881	9.277
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	12.416	12.416	-
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	-	2.088	2.088	-
Obaveza za porez na dobit	-	-	-	-	-	264	264	-
Odložena poreska obaveza	-	-	-	-	-	-	-	-
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	144.313	144.313	-
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	195.267	274.774	110.932	85.286	8.717	269.014	943.990	9.277
Kamatna neusklađe- nost banke	160.151	79.309	1.696	(10.938)	(2.983)	(227.235)	-	191.824

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (nastavak)

34.3.2. Kamatni rizik (nastavak)

Analiza osjetljivosti

Simulacija se provodi mjerenjem uticaja promjena kamatnih stopa za 1pp na neto kamatni prihod za vremenski period od 12 mjeseci na osnovu istovremenog porasta ili pada kamatnih stopa na sve pozicije u bilansu Banke osjetljive na promjenu kamatnih stopa. Promjena neto kamatnog prihoda usljed promjene kamatnih stopa ne smije preći 7,5% planiranog neto kamatnog prihoda.

Uzimajući u obzir neusklađenost aktive i pasive u periodima posmatranja: do mjesec dana, 1-3 mjeseca i 3-12 mjeseci, urađena je procjena uticaja promjene kamatne stope od +/-1pp na neto kamatni prihod Banke za 2014. godinu, odnosno za 2013. godinu.

Iz navedenih pretpostavki je procijenjeno da bi smanjenje kamatne stope od 1pp uzrokovalo smanjenje neto kamatnog prihoda za 2014. godinu u iznosu oko 2.301 hiljada BAM što je 5,3% od ukupnog neto kamatnog prihoda Banke. Simulacija uticaja promjena kamatnih stopa na neto kamatne prihode u prethodnoj godini rezultirala bi smanjenjem neto kamatnog prihoda u iznosu oko 2.412 hiljada BAM što je 5,5% od ukupnog neto kamatnog prihoda Banke.

Sljedeća tabela prikazuje procijenjeni budući novčani tok za kamatonosne obaveze Banke na dan 31. decembra 2014. godine i 31. decembra 2013. godine:

	Do mjesec dana '000 BAM	Od 1 do 3 mjeseca '000 BAM	Od 3 do 12 mjeseci '000 BAM	Od 1 do 5 godina '000 BAM	Preko 5 godina '000 BAM	Ukupno '000 BAM
31. decembar 2014.						
Obaveze						
Transakcioni računi i depoziti banaka	108.261	45.353	44.316	41.595	11.299	250.824
Transakcioni računi i depoziti komitenata	80.852	73.588	138.387	270.854	120.834	684.515
Ostale obaveze	5.710	4.565	3.550	5.156	1.435	20.416
Ukupno obaveze	194.823	123.506	186.253	317.605	133.568	955.755
31. decembar 2013.						
Transakcioni računi i depoziti banaka	138.459	6.142	29.540	62.786	15.525	252.452
Transakcioni računi i depoziti komitenata	66.192	60.836	104.919	204.144	111.472	547.563
Ostale obaveze	7.088	780	3.562	4.080	2.206	17.716
Ukupno obaveze	211.739	67.758	138.021	271.010	129.203	817.731

b) Efektivne kamatne stope

U sljedećoj tabeli prikazane su efektivne kamatne stope obračunate kao ponderisani prosjek za period izvještavanja za finansijske instrumente:

	31. decembar 2014. %	31. decembar 2013. %
Obavezna rezerva kod Centralne banke	0,05	0,05
Kredit i plasmani bankama	0,12	0,04
Kredit komitentima	7,62	7,35
Dužničke hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	5,80	5,90
Transakcioni računi i depoziti banaka	1,07	1,00
Transakcioni računi i depoziti komitenata	1,87	1,76
Uzeti krediti	2,02	1,59

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.3. Upravljanje tržišnim rizicima (nastavak)

34.3.3. Rizik promjene kamatne marže

Banka u sklopu tehnika mjerenja tržišnog rizika mjeri uticaj promjene kamatne marže kod hartija od vrijednosti sa fiksnim prinosom. Rizik promjene cijene obveznica usljed promjene kreditnog rizika emitenta (marže percipirane od strane tržišta) se mjeri i ograničava CPV limitom - limit vrijednosti baznog boda kreditne marže (Credit Point Value). Ovaj limit je u primjeni od 2013. godine. CPV limit je sličan vrijednosti baznog boda BPV (Basis Point Value) i ograničava rizik promjene neto sadašnje vrijednosti portfolia dužničkih hartija od vrijednosti ukoliko se uticaj promjene kamatne marže pomjeri za 0,01% (1 bazni bod). BPV limit ograničava ukupnu osjetljivost pozicija banke na promjene kamatnih stopa, a CPV limit dodatno ograničava ulaganja u obveznice s obzirom na volumen i trajanje.

34.4. Operativni rizik

Operativni rizik podrazumijeva rizik od gubitka zbog neadekvatnih ili loših internih procesa, sistema i procedura kao i zbog propusta u radu zaposlenih ili zbog eksterno uslovljenih događaja. Definicija operativnih rizika obuhvata pravni rizik, ali isključuje strateški i reputacioni rizik.

Događaji operativnog rizika su događaji proizašli iz neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudi i sistema odnosno od sistemskih i drugih eksternih događaja: interna ili eksterna prevara, odnosi sa zaposlenim i sigurnost na radnom mjestu, reklamacije klijenata, distribucija proizvoda, kazne i sankcije zbog kršenja regulative, šteta na materijalnoj imovini Banke, prekidi u radu i greške u sistemu i u procesu upravljanja procesima.

U skladu sa metodologijom Grupe, kao i propisima Agencije za bankarstvo RS, Banka je uspostavila i konstantno unapređuje sistem upravljanja operativnim rizicima. Sistem obuhvata alate i mehanizme za kontinuirano praćenje šteta koje Banka trpi od operativnih rizika i izloženosti Banke operativnim rizicima, procjene operativnih rizika u procesima i proizvodima, analize scenarija, praćenje ključnih indikatora rizika te definisanje načina za izbjegavanje, kontrolisanje ili prenošenje operativnih rizika na treća lica kao i sistem izvještavanja.

Za evidentiranje podataka o štetama od operativnih rizika, evidenciju analiziranih scenarija, evidentiranje i praćenje vrijednosti indikatora rizika, izvještavanje i analizu podataka vezanih za operativne rizike Banka koristi Grupni alat „ARGO“.

O navedenim procesima i pokazateljima koji čine sistem upravljanja operativnim rizicima vrši se redovno informisanje i izvještavanje rukovodstva Banke i Grupe, te usklađivanje sistema upravljanja operativnim rizicima sa standardima Grupe i lokalnom i međunarodnom regulativom.

S obzirom na značaj reputacionog rizika i u skladu sa zahtjevima i standardima Grupe, Banka je provela proces implementacije upravljanja reputacionim rizikom kroz usvajanje i implementaciju specijalnih politika i procedura koja regulišu područje upravljanja reputacionim rizikom.

34.5. Upravljanje kapitalom

Ciljevi upravljanja kapitalom Banke su:

- usklađivanje sa kapitalnim zahtjevima koje određuju regulatori banaka i tržišta kapitala
- održavanje sposobnosti Banke za nastavak daljeg poslovanja kako bi dalje mogla osigurati prinos akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama, te
- održavanje snažne kapitalne osnove koja bi mogla podržati razvoj poslovanja.

Banka prati adekvatnost kapitala korištenjem tehnika koje se zasnivaju na propisanoj regulativi ABRS. Minimalni standardi kapitala propisani zakonskim i drugim propisima su: održavanje minimalnog nivoa neto kapitala, održavanje pokazatelja odnosa ukupnog neto kapitala i ukupnog rizika aktive po propisanom minimumu od 12%, odnosa osnovnog kapitala i ukupnog rizika aktive po propisanom minimumu od 8% (od 31.12.2015.) i stope finansijske poluge (Leverage ratio) po propisanom minimumu od 6%.

Neto kapital Banke, koji služi za obračun stope adekvatnosti kapitala banke, predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke koje između ostalog uključuju i iznos nedostajućih regulatornih rezervi za kreditne gubitke.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

34.5. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Osnovni, dopunski i neto kapital i adekvatnost kapitala obračunati u skladu sa propisima ABRS prikazani su u narednoj tabeli:

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Osnovni kapital Banke		
Obične akcije	97.055	97.055
Emisiona premija	373	373
Opšte zakonske rezerve	9.706	5.854
Ostale rezerve iz dobiti	8.511	8.511
Zadržana neraspoređena dobit iz prethodnih godina i dobit tekuće godine	25.588	12.207
Odbitne stavke		
Nematerijalna imovina	(1.957)	(3.039)
Odložena poreska sredstva	(88)	-
Negativne revalorizacije rezerve	(790)	-
Ukupno osnovni kapital Banke	138.398	120.961
Dopunski kapital Banke		
Opšte rezerve	14.513	12.562
Pozitivne revalorizacije rezerve	123	-
Revidirana dobit	-	16.817
Ukupno dopunski kapital Banke	14.636	29.379
Nedostajuće rezerve po zahtjevu regulatora *	(11.902)	(8.814)
Neto kapital	141.132	141.526
Ponderisana rizična aktiva		
Rizik ponderisane aktive i kreditnih ekvivalenata	641.513	570.840
Ponderisani operativni rizik	69.265	55.943
Ukupni ponderisani rizici	710.778	626.783
Neto kapital u odnosu na ukupan rizik aktive	19,9	22,6
Osnovni kapitali u odnosu na ukupan rizik aktive	19,5	19,3

* Prema novoj Odluci o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom i kapitalnoj zaštiti, revidirana dobit tekuće godine uključuje se u osnovni kapital u iznosu koji Skupština svojom odlukom raspodijeli u kapital banke, tako da u obračunu sa 31.12.2014. tekuća dobit iz 2014. nije uključena u obračun kapitala (sa 31.12.2013. tekuća dobit iz 2013. uključena je u dopunski kapital shodno važećoj odluci o kapitalu).

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

35. POSLOVI U IME I ZA RAČUN TREĆIH LICA

Banka upravlja sredstvima po poslovima u ime i za račun trećih lica, vodi ih u vanbilansnoj evidenciji odvojeno od sredstava Banke. Za upravljanje sredstvima po poslovima u ime i za račun trećih lica naplaćuje naknadu za te usluge. Prihodi i rashodi po ovim sredstvima knjiže se u korist ili na teret vlasnika, odnosno korisnika.

Plasmani po poslovima u ime i za račun trećih lica dati su u narednoj tabeli:

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Komisioni plasmani – MCI	599	730

U 2014. godini Banka je ostvarila prihod od naknada po poslovima u ime i za račun trećih lica u iznosu od 95 hiljada BAM (2013.: 39 hiljada BAM).

36. OBAVEZE PO UGOVORIMA O POSLOVNOM ZAKUPU

Banka ima preuzete obaveze koje proizlaze iz ugovora o poslovnom zakupu. Ugovori se odnose na poslovni zakup za poslovnice Banke kao i za iznajmljen prostor za ugradnju bankomata.

Buduća minimalna plaćanja zakupnine na osnovu navedenih poslovnih zakupa su kako slijedi:

	31. decembar 2014. '000 BAM	31. decembar 2013. '000 BAM
Do 1 godine	609	526
Od 1 do 5 godina	1.172	685
Preko 5 godina	37	27
	1.818	1.238

37. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKE IMOVINE I OBAVEZA

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neka imovina može razmijeniti ili obaveza izmiriti između obaviještenih i voljnih strana u uobičajenim tržišnim uslovima. Može se definisati i kao vrijednost po kojoj se može raspolagati aktivom/pasivom, odnosno procijenjena vrijednost neutralizovanja tržišnog rizika koja nastaje iz ove aktive/pasive u odgovarajućem vremenskom okviru.

Do 1. januara 2014. godine Banka je računala fer vrijednost samo za kredite i depozite sa fiksnom kamatnom stopom. Banka je MSFI 13 „Mjerenje fer vrijednosti“ primijenila za periode koji počinju 1. januara 2014.godine.

Pretpostavke korištene kod procjene i mjerenja fer vrijednosti finansijskih instrumenata Banka bazira na primjeni centralizovane kalkulacije razvijene na nivou Grupe koja koristi MSFI 13 kao jedinstveni izvor smjernica za mjerenje fer vrijednosti.

Finansijski instrumenti se smatraju kotiranim na aktivnom tržištu ako su kotirane cijene lako i redovno dostupne i ako te cijene predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije prema uobičajenim tržišnim uslovima.

Svi finansijski instrumenti se klasifikuju u skladu sa kriterijima za podjelu na nivoe hijerarhije fer vrijednosti koja sadržava tri različita nivoa.

Nivo hijerarhije 1: Fer vrijednost uzeta na osnovu cijena za identičnu aktivu ili pasivu kojoj se može pristupiti na dan mjerenja tj. ako su finansijski instrumenti zastupljeni na aktivnom tržištu.

Nivo hijerarhije 2: Fer vrijednost uzeta na osnovu modela procjene za koji se uzimaju podaci sa aktivnog tržišta kada se isključuje mogućnost inputa korištenih u procjeni Nivoa hijerarhije 1.

Nivo hijerarhije 3: Fer vrijednost uzeta na osnovu modela procjene za koji se uzimaju podaci koji nisu na aktivnom tržištu, tj. kada su potrebna značajnija prilagođavanja.

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

37. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKE IMOVINE I OBAVEZA (nastavak)

Grupa koristi u metodologiji određivanja nivoa hijerarhije za prihodujuće kredite i depozite banaka i klijenata slijedeće dodatne kriterije:

Nivo hijerarhije 2: (bezrizična stopa tj. FV risk free – prilagođena stopa za kreditni spred za očekivani i neočekivani gubitak tj. FV risk adjusted) / bezrizična stopa tj. FV risk free ≤ 5%.

Nivo hijerarhije 3: (bezrizična stopa tj. FV risk free – prilagođena stopa za kreditni spred za očekivani i neočekivani gubitak tj. FV risk adjusted) / bezrizična stopa tj. FV risk free > 5%.

Neprihodujuće kredite Banka klasifikuje u skladu sa instrukcijama Grupe na način da izjednačava njihovu knjigovodstvenu i fer vrijednost. Sva imovine i obaveza Banke je klasifikovana na Nivo hijerarhije 2 i Nivo hijerarhije 3.

Obveznice Banka klasifikuje na nivo hijerarhije 2, a prilagođavanje fer vrijednosti se vrši u skladu sa centralizovanom kalkulacijom Grupe.

Fer vrijednost imovine i obaveza Banke u skladu sa MSFI 13 prikazana je u tabeli ispod:

	31.12.2014.				31.12.2013.			
	Fer vrijednost	Knjigovod- stvena vrijednost	Promjena		Fer vrijednost	Knjigovod- stvena vrijednost	Promjena	
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	%	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	%
Finansijska imovina koja se drži do dospjeća	36	36	-	0,0%	105	105	-	0,0%
Kredit i potraživanja od banaka	168.313	168.313	-	0,0%	138.633	138.633	-	0,0%
Kredit i potraživanja od komitenata	736.221	704.956	31.265	4,4%	755.343	671.932	83.411	12,4%
Ukupno	904.570	873.305	31.265	3,6%	894.081	810.670	83.411	10,3%
Depoziti i krediti od banaka	251.006	249.758	1.248	0,5%	250.969	252.028	(1.059)	(0,4%)
Depoziti i krediti od komitenata	676.153	662.529	13.624	2,1%	536.504	532.881	3.623	0,7%
Ukupno	927.159	912.287	14.872	1,6%	787.473	784.909	2.564	0,3%

Napomene uz finansijske izvještaje (nastavak)

37. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKE IMOVINE I OBAVEZA (NASTAVAK)

Nivoi fer vrijednosti imovine i obaveza Banke u skladu sa MSFI 13 prikazani su u tabeli ispod:

	31.12.2014.			31.12.2013.		
	Nivoi Fer vrijednosti			Nivoi Fer vrijednosti		
	L1	L2	L3	L1	L2	L3
	'000	'000 BAM	'000 BAM	'000	'000 BAM	'000 BAM
	BAM			BAM		
Finansijska imovina koja se drži do dospelja	-	-	36	-	-	105
Kredit i potraživanja od banaka		168.313	-	-	138.633	-
Kredit i potraživanja od komitenata	-	211.203	525.018	-	680.434	74.909
Ukupno	-	379.516	525.054	-	819.067	75.014
Depoziti i krediti od banaka	-	251.006	-	-	250.969	-
Depoziti i krediti od komitenata	-	676.153	-	-	536.504	-
Ukupno	-	927.159	-	-	787.473	-

38. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Isplata depozita Bobar banke u likvidaciji

Od 19. januara 2015. godine, na osnovu ugovora zaključenog sa Agencijom za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine, Banka je započela isplatu osiguranih depozita za 21 hiljadu deponenata Bobar banke u likvidaciji a.d. Bijeljina, u ukupnom iznosu od 86,6 miliona BAM. Do dana sastavljanja ovih finansijskih izvještaja Banka je isplatila ukupno 11.734 deponenta u ukupnom iznosu od 74.729 hiljada KM, od čega je 11.214 fizičkih lica u ukupnom iznosu od 70.755 hiljada KM i 520 pravnih lica u ukupnom iznosu od 3.974 hiljade KM.

Promjena Nadzornog odbora Banke

Većinski akcionar - UniCredit Bank Austrija AG je u januaru 2015. godine pokrenuo proceduru izbora novog sastava Nadzornog odbora Banke zbog promjena u Upravi UniCredit Zagrebačka banka d.d. Zagreb, čiji su članovi imali mandat u Nadzornom odboru Banke.

Procedura izbora i imenovanja novog sastava Nadzornog odbora Banke planirana je da se završi do kraja prvog polugodišta 2015. godine.

Ostali događaji

Nakon datuma bilansa nije bilo događaja koji bi zahtijevali dodatna objelodanjivanja ili eventualne korekcije ovih finansijskih izvještaja (korektivni događaji) do dana njihovog izdavanja.

39. DEVIZNI KURS

Zvanični kurs primijenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31.12.2014. i 31.12.2013. godine za sljedeće značajnije valute iznosio je:

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
USD	1,608413	1,419016
CHF	1,626064	1,595424
EUR	1,955830	1,955830